

ROŽĎALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Rožďalovic, Ledčerek, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 Kč

4/2024

Vážení čtenáři,
konec roku se neúprosně blíží, je čas bilancování, a tak mi dovolu-
te, abych se ohlédl za uplynulým rokem.

ULICE TYRŠOVA A BOLESLAVSKÁ

Na podzim byla dokončena celková rekonstrukce Tyršovy a Boleslavské ulice. Obě ulice dostaly nový asfaltový povrch (včetně vodorovného dopravního značení) a nové chodníky, jejichž součástí jsou i vydlážděné vjezdy k jednotlivým domům a zelené pásy oddělující vozovku od chodníků.

Jak jsem již zmiňoval v minulém čísle, v současné době se projektuje nový chodník v Boleslavské ulici, který bude lemovat pravý okraj komunikace směrem na Tuchom.

ÚSPĚŠNÍ HASIČI

Letošní rok byl úspěšný v získávání dotací pro naše dobrovolné hasiče, a to jak na dovybavení jednotky, tak i na částečné pokrytí celkové rekonstrukce hasičské zbrojnice. V letošním roce byla dokončena první etapa – rekonstrukce podkroví a fasáda věže včetně oplechování. Velký dík patří děvčatům z úřadu za zpracování příslušných dotačních titulů.

Dále bych chtěl na tomto místě poděkovat dobrovolným hasičům v čele se starostou Michaelem Paroulkem za zorganizování druhé sbírky na pomoc obcím postiženým povodněmi na severní Moravě. Podařilo se mu oslovit místní spolky a podnikatele, aby se spolupodíleli na nákupu deseti odvlhčovačů, které ve středu 11. prosince osobně odvezl dobrovolným hasičům do Hanušovic.

Na nákup těchto odvlhčovačů přispěli: FC Trnavan Rožďalovice, Český rybář-

ský svaz, místní organizace Rožďalovice, místní odbočka Odboru přátel Slavia Praha, Tesařství Veselý, Tesařství Josef Pleskot. Zbylých pět odvlhčovačů zakoupili hasiči.

REKONSTRUKCE RADNICE – INVESTICE DO BUDOUCNOSTI

Asi nikdo z nás nepředpokládal, jakým směrem se nakonec bude ubírat rekonstrukce restaurace Na Radnici. Havarijní stav stropů nás přiměl narychlo pozměnit celý projekt s ohledem na jejich statiku a požární bezpečnost.

Předpisy pro veřejné využívání těchto prostor, tj. kulturního sálu, výčepu a šaten, jsou opravdu přísné, zejména co se týče únikových cest v případě požáru. Únikové schodiště tak bude muset do budoucna vzniknout i na novém sále pod balkonem.

Bohužel, vzhledem k těmto skutečnostem budeme muset v příštím roce omezit plánované investice a plně se věnovat dokončení oprav v celé budově radnice. Město počítá s otevřením společenského sálu a jeho zázemí v první polovině roku 2025. Nadále bude probíhat rekonstrukce restaurace, která by měla být dokončena v roce 2026.

NAŠE ŠKOLA

Těší mě, že od listopadu je k dispozici pro potřeby výuky školní kuchyňka a žáci naší školy ji tak mohou naplno využívat. Velký dík si zaslouží obce Košík a Žitovlice, které finančně přispěly na vybavení této učebny (kuchyňská linka, elektrospotřebiče, stoly a lavice).

Téměř půl milionu korun si také vyžádala modernizace rozvodů a zásobníků teplé vody ve školní kuchyni.

**CHCETE PRODAT POZEMEK, LOUKU ČI ORNOU PŮDU?
NABÍDNĚTE JE MĚSTU ROŽĎALOVICE**

Již osmým rokem úspěšně pokračuje společný projekt města a školy zaměřený na výsadbu nových stromů v okolí Holských rybníků. Věřím, že i přes nepřízeň počasí v minulých letech (dlouhodobá sucha v letních měsících) se nám do budoucna podaří nově vzniklé sady na Holských rybnících udržet při životě.

KULTURNÍ AKCE

Zahajovací koncert 25. mezinárodního letního hudebního festivalu TT Loučeň se letos po několika letech znovu konal 1. srpna v kostele sv. Havla v Rožďalovicích. Koncertu se zúčastnilo nebývalé množství diváků nejen z našeho města a okolí, ale také návštěvníků, kteří do Rožďalovic vážili cestu z daleka. Slova díky za možnost využít prostory kostela sv. Havla zněla nejen od návštěvníků koncertu, ale také od mladých interpretů, pro které byla prezentace jejich hudebního a pěveckého talentu velmi nevšedním zážitkem.

Velký dík patří také Pavlu Klicperovi za spolupřátelství a za vše, co udělal pro to, aby se festival mohl znovu konat v našem kostele.

V pátek 12. prosince jsme si pak mohli vychutnat vánoční atmosféru na koncertě Lucie Třešňákové, který rovněž hostil kostel sv. Havla a na nějž zavítala stovka posluchačů.

Nesmím též opomenout kulturní akce, které naše město v závěru letošního roku uspořádalo. Poděkování si zaslouží všichni zaměstnanci městského úřadu, místní spolky, naše škola, Sdružení rodičů Rožďalovice, tým lidí soustředěný kolem Pavla Klicpery a lidé ze spolku Rožďalovických Hradčan.

Hojně navštívenými akcemi se staly Halloweenská stezka odvahy na Holských rybnících v pátek 25. října, o den později pak Galerie Melantrich hostila již třetí ročník halloweenského zábavního odpoledne Rožďalovické dýně, v neděli 8. prosince pak za-

vítal Mikuláš s čertem a anděly rovněž do Galerie Melantrich na akci nazvanou Čertovské pekličko v roubence. Na všechny tyto akce zavítalo kolem tisícovky návštěvníků.

Největší a zároveň nejvíce navštěvovanou událostí konce roku je Vánoční jarmark a s ním spojené rozsvícení vánočního stromčku na náměstí, které se uskutečnilo v sobotu 30. listopadu. Již popatnácté jsme tak letos společně rozsvítili vánoční stromček a vychutnali si kromě jarmarečních pochoutek i bohatý kulturní program, který zajistili především učitelé a žáci naší školy a předškoláci.

Závěrem mi dovoluji, abych vám všem popřál krásné a poklidné Vánoce, dětem i dospělým alespoň částečně splněné sny a v závěru roku pár dní klidu a odpočinku strávených se svými blízkými. Hezké sváteční dny vám přeje

*Petr Kapal
starosta*

Odešel emeritní profesor pražské konzervatoře Radomír Melmuka

Nečekal jsem, že opět tak brzy, tedy v následujícím čísle, budu vzpomínat na někoho, kdo už není mezi námi. Letošní úžasný koncert, který se uskutečnil 1. srpna v místním kostele sv. Havla v rámci 25. mezinárodního letního hudebního festivalu TT Loučeň, byl vlastně takovým jeho rozloučením. Festival se letos znovu po pěti letech vrátil do důstojného prostředí – do kostela sv. Havla, který ho hostil od roku 2013. Měl jsem velikou radost, když mi pan biskup Mons. Stanislav Příbyl oznámil, že přebírá záštitu nad tímto koncertem a že se může opět uskutečnit v tomto nádherném prostoru. Dá se říct, že ta radost byla dvojitá, poněvadž si ten návrat také velice přál profesor Radomír Melmuka, který tento festival pořádal 25 let...

Člověk, který byl sám věřící, a ač velice pokorný, tak sám nemohl pochopit, že „jeho“ hudba do kostela nepatří. Vždy se s pokorou tázal: „Kdo by měl být tím odborníkem, který má celou věc posuzovat?“ Byl si však dobře vědom toho, že rozhodnutí církve musí přijmout a o celé záležitosti si může tak nanejvýše myslet své. Vedli jsme spolu těch krátkých 13 let spousty rozhovorů na toto téma, co do kostela patří a co ne. Vždycky jsem respektoval jeho názor.

Mnohdy byl jeho postoj opačný než můj, ale v případě dodržení určitých podmínek by s koncerty v kostele souhlasil.

Vážil jsem si jeho upřímnosti, laskavosti, kterou v sobě měl, a jeho specifického humoru. Nezapomenu na jeho vyprávění o cestách, které spojil nejen s koncerty, ale i se zasedáním v mezinárodních porotách, na jeho vyprávění o autech, která miloval. Hlavně tedy jejich řízení. Nezapomenu na naše první setkání: tehdy se mě jen tak mimoděk zeptal, kdy mám narozeniny. Poté jsme se tři čtvrtě roku neviděli. Přesně v den mých narozenin mi zavolał a v telefonu se ozvalo: „To je pan starosta?“ A já odpověděl, že ano. Chvilku se nic nedělo a najednou slyším, že pan profesor začal hrát na klavír pro mě k narozeninám. Do-

hrál a řekl pouze: „Všechno nejlepší,“ a zavěsil. Od té doby se z nás stali přátelé, ačkoliv jsme si i nadále vykali.

Nemohu také zapomenout, jak velice miloval se svou ženou naši rožďalovickou cukrárnu. Kdykoli odcházel od nás z úřadu, kde jsme probírali všemožná témata, tak druhá zastávka musela být v cukrárně. Vždy do ní se ženou zašel na něco sladkého.

Potlesk a ovace, kterých se Vám dostalo letos 3. srpna v kostele, patřily Vám a Vaší paní jako poklona za těch krásných 25 let. Za hudbu a osobnosti, které zde díky Vám měli možnost vystoupit a jimiž jste rozšířil naše hudební obzory.

Je mi velice líto, že 24. října jste nás, pane profesore, navždy opustil. Jsem rád, že jsem mohl být na posledním rozloučení s Vámi a vzdát Vám hold. A i tam jste mě překvapil tak, jak jste to uměl. Jen několika málo lidem jste dal vědět, že se loučíte. Moc si toho vážím a je to pro mě čest, že jsem mohl být v tak úzkém kruhu rodiny a přátel na Vaší poslední cestě. Ještě víc jsem pochopil, co znamená opravdové přátelství. Ať se stane cokoli. Budu na Vás vždy s úsměvem vzpomínat. Mockrát děkuji.

Čest Vaší památce.

Petr Kapal

V Tyršově ulici byly v říjnu instalovány nové bezpečnostní prvky

Borovice vejmutovka, která stávala před školní budovou, musela být kvůli bezpečnosti pokácena – při silném větru hrozilo její vyvrácení. Kácení provedla odborná firma v pondělí 28. října

Výlov Bučického rybníka proběhl ve středu 16. října

O víkendu 2. a 3. listopadu byl sloven rybník Zrcadlo ve Mlýnci

Na podzim byl dokončen v nedalekém Mlýnci poldr, vznikl zde tak retenční prostor o celkovém objemu téměř 2 milionů m³

Rybník Knížek prochází úpravami

Na Staré Hasině se v neděli odpoledne 27. října sešli děti i dospělí na Hasinské dýni

Na Bučickém mlýně vystoupil v pátek 11. října jazzový trumpetista Laco Deczi

I letos obdobně jako vloni přálo posvácení slunečné podzimní počasí (20. října)

Město Rožďalovice ve spolupráci se Sdružením rodičů Rožďalovice uspořádalo v sobotu 26. října v pořadí již třetí zábavné halloweenské odpoledne v prostorách Galerie Melantrich. Na akci zavítaly na čtyři desítky rodičů se svými ratoolestmi, pro které byl připraven bohatý program (malování dýně dle vlastní fantazie, tvořivé dílničky či fotokoutek). Soutěž o nejhezčí dýni vyhrála Vaneska Nováková (5 let)

Foto Petra Jeníková

Na čtyři stovky navštěvníků zavítaly v pátek 25. října na Halloweenskou stezku odvahy u Holských rybníků (foto Petra Jeníková)

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU

30. listopadu

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU

Soutěž o nejhezčí stromeček ovládla 1. třída

Foto z dronu Petr Černohorský

Mikulášskou nadílku hostila v neděli 8. prosince Galerie Melantrich

Na Starou Hasinu zavítal Mikuláš v pátek 6. prosince

Rozsvícení vánočního stroměčku ve Viničné Lhotě v pátek 6. prosince v podvečer počasí příliš nepřálo

Vážení přátelé, blíží se nám konec kalendářního roku 2024. Nastává období Vánoc, na které se těší snad úplně každý. Děti jsou plné očekávání, co najdou pod stromčkem za dárky, a my dospělí se těšíme na jejich upřímnou radost z rozbalování dárků a samozřejmě na chvíle klidu a pohody.

Zároveň nastává čas ohlédnutí za uplynulým rokem. Rok 2024 byl pro školu rokem kontrol. Od ledna nás navštívila mimo jiné Česká školní inspekce, Státní úřad inspekce práce či veřejnosprávní kontrola zřizovatele. I když všechny kontroly nedopadly na jedničku, vnímám je jako příležitost ke zlepšení současného stavu. Myslím, že jsme mnoho věcí již změnili a opravili, ale zároveň vím, že nás mnoho práce ještě čeká.

Naštěstí jsme přes velké množství kontrol měli čas na to nejpodstatnější, na výuku. Pro žáky jsme připravovali nejen zážitkovou výuku, projektové vyučování či rozmanité exkurze, ale i kulturní a hudební vystoupení. Uspořádali jsme plavecký kurz, školu v přírodě nebo školní akademii. Rovněž mateřská škola pro své děti chystá pestrý program. Děti se učí básničky, zpívají písničky či vyrábí dárečky pro své blízké. Pravidelně pořádáme společná setkání dětí a rodičů, která jsou velmi oblíbená, a na všech je vidět, jak moc si uží-

Trojice M. Zvolský, M. Žďánský a D. Chisty obsadila 4. místo v Kopidlenském kapříkovi

vají společně strávený čas. Všechny akce školy a školky pravidelně zveřejňujeme na internetových stránkách školy a rovněž na facebookovém profilu.

Na závěr mi dovolu,te, abych poděkoval všem zaměstnancům školy za jejich svědomitou práci. Každý zaměstnanec školy si zaslouží uznání za svoji, mnohdy nelehkou, práci. Snažíme se ve škole vytvořit radostné prostředí, které je kreativní a zároveň bezpečné. Velké poděkování patří i rodičům našich žáků za to, že nám do

vzdělávacího procesu svěřili to nejcennější, své děti. Zároveň děkuji za jejich přízeň a podporu. Velké poděkování patří zřizovateli, že za námi jako za školou vždy stojí a je ochoten pomoci.

Přeji Vám všem krásné prožití vánočních svátků a do nového roku 2024 hlavně pevné zdraví, lásku a spokojenost.

S úctou

Mgr. Petr Tesař
ředitel školy

Od začátku školního roku probíhá v některých třídách prvního stupně projekt Trenéři ve škole

Vánoční výstavu na zámku Loučeň navštívila 1., 5. (foto nahoře) a 9. třída. Devátáci s pomocí prvňáčků v listopadu vysadili další část školního sadu u Třeboňského rybníka

Zima zatím připomíná spíše pozdní podzim

ŘÍJEN

Počátek října byl namnoze sychravý a chladnější, s teplotami odpovídajícími spíše přelomu října a listopadu (12–15 °C). Výjimkou byla středa 9. října, kdy teplota vystoupala dokonce ještě téměř k 22 °C. Svým charakterem však počasí připomínalo spíše duben, bylo proměnlivo s občasným mrholením a přeháňkami, obloha zůstávala převážně oblačná, slunce se ukázalo jen sporadicky. Srážkové úhrny dosáhly během první poloviny října kolem 20 mm, do konce měsíce pak již nepršelo, pomíneme-li zřídka a srážkově zanedbatelné mžení z mlh. Měsíční úhrn tak činil pouze 40 % dlouhodobého srážkového normálu.

Tereziánské babí léto se naplno ozvalo v třetím říjnovém týdnu, nicméně příliv teplého vzduchu od jihu byl doprovázen čerstvým prouděním a silnějšími poryvy větru v druhé polovině pracovního týdne. O víkendu se pak vítr zmírnil, takže během posvícení panovalo vcelku přívětivé počasí s jasnou či polojasnou oblohou a teplotami do 19 °C.

Charakter počasí se příliš nezměnil ani v následujícím týdnu, vyskytla-li se nízká oblačnost, většinou se v průběhu dopoledne rozpustila a odpoledne se již ukázalo slunce. Teploty zůstávaly i nadále mírně nadprůměrné. Inverze nás dostihla počátkem prodlouženého víkendu: od pátku

Letos skutečně rostly...

25. až do neděle 27. října zůstávalo přes den zataženo nízkou oblačností. V pondělí sváteční den však přišla změna, polojasná až skoro jasná obloha vydržela po celý den a teplota v odpoledních hodinách vystoupala bezmála k 21 °C. I v úterý se ještě mlhy během dopoledne rozpustily a odpoledne vysvitlo slunce (19 °C), v dalších dnech se však vrátil inverzní charakter počasí, a konec října tak byl dušičkově mlhavý, ač ještě stále s celkem příjemnými teplotami kolem 15 °C.

Podle údajů meteorologů byl letošní říjen dalším v souvislé řadě 16 měsíců, kdy teplota v Česku neklesla pod dlouhodobý průměr. Tak teplý jako ten loňský však nebyl, pouze dvakrát jsme letos zaznamenali v říjnu teplotu přes 20 °C, zatímco loni několikrát přesáhly teploty i 25 °C.

LISTOPAD

Mlhy a nerozpouštějící se nízká oblačnost, občas střídány odpoledne polojasnou oblohou, nás provázely i počátkem listopadu.

Rožďalovicko na cestách 5

Milí čtenáři,

sešel se rok s rokem a my jsme pro vás opět připravili cestovatelskou přílohu našeho rožďalovického zpravodaje.

Když říkám my, myslím tím, kromě sebe, opět Dagmar Fišlovou a Petra Černoorského a letos poprvé i Karla Růžka. Věrné čtenáře jistě potěší, že se nám s Rožďalovickem podařilo navštívit nové destinace – „Černoohřtí“ byli na dalekých Filipínách, já si vyrazil také směrem na východ – zhruba stejně daleko, jen poněkud severněji do Korejské republiky neboli Jižní Koreje. Nechtěl bych zapomenout ani na výpravu našich slávistických fanoušků do Milána, jejichž fotografii s Rožďalovickem jsme již publikovali v prvním letošním čísle zpravodaje.

Ale i naše opakované cesty třeba na Balkán nebo na Jávu přinesly nové objevy, nová setkání s lidmi, zkrátka další zážitky, o které se s vámi pokusíme podělit.

Opět se nám podařilo doručit Rožďalovicko nebo jeho přílohu lidem, se kterými jsme se již dříve setkali a jejichž fotografie se v našich časopisech objevily. Jejich radost, když se na publikovaných fotkách našli, je těžko popsatelná a my jsme jim zpravodaje rádi věnovali. Příště to ovšem bude chtít zvláštní zavazadlo... Kromě toho jsme pár čísel odeslali i našim „zahraničním odběratelům“. Ani u nich se však čas nezastavil, tak třeba istanbulska slečna Buşra, která byla na titulce druhého čísla, se vdala a stala se z ní mladá paní. I přesto dál ráda cestuje a zajímá se i o život u nás.

V minulém úvodním slovu, jsem plánoval cestu za dolmeny Jižní Koreje, která se docela vydařila, pak měla následovat přírodovědná expedice na Sinajský poloostrov, která ovšem nakonec moc přírodovědná nebyla, stejně jako velikonoční retrovýlet do Řecka. Za zajímavými nerosty a mým bývalým žákem jsem se zajel podívat do Kosova a nakonec následovala další cesta za kamením, tentokrát na západní Jávu a kvůli tektitům opět po roce na „můj“ ostrov Belitung. Z fotografií poznáte i většinu mých spoucestovatelů a spoucestovatelek, se kterými jsem tyto cesty absolvoval.

Je konec roku, a tedy nejvyšší čas připravit cesty pro rok 2025.

S Rožďalovickem, samozřejmě...

Jiří Rejsek

S Adamem na záhadném Gunung Padangu na západní Jávě

Karel se svým dívčím týmem vyráží do pralesů západní Jávy

Petr s Dášou vzali Rožďalovicko až na daleké Filipíny

Za dolmeny Jižní Koreje

22. prosince 2023 – 1. ledna 2024

V posledních letech se, jak někteří ze čtenářů cestovatelské přílohy vědí, trochu víc zajímám o dolmeny – záhadné megalitické stavby. Jedná se o dva nebo více svisle postavených kamenů, na které je položen jeden obrovský, takže výsledkem je kamenný „stůl“. Ve skutečnosti snad hrobka, nebo rituální stavba. Již jsem je měl možnost obdivovat třeba v Portugalsku, na Sardinii, ale i na Blízkém východě. Teprve se zpožděním zjišťuji, že nejvíce (skoro polovina) známých dolmenů je na druhém konci našeho euroasijského kontinentu – na Korejském poloostrově.

Na konci roku tady má prý být velká zima, ale se sluníčkem, cena letenek ujde. Zřejmě proto, že zima, třebaže se sluníčkem, moc turistů neláká. Tak letím.

V Soulu na mě bude čekat Olga, která se přidala až dodatečně a sehnala jen dřívější, zato přímý let.

Výlet nezačíná nejlíp. Moje letadlo je v Praze přistaveno se zpožděním, a když se nalodíme a jdeme na start, začnou se sypat tuny sněhu (na ten páteční večer si na rozdíl ode mě už asi nepamatujete). Letištní personál odmrazuje křídla a nabíráme další zpoždění. A v době, kdy se konečně odlepíme od ranveje, už odlétá můj přípoj z Istanbulu.

Zajistit si změnu letu a nocleh na jednom z největších letišť světa dá celkem fušku, ale povede se. Ještě musím změnit

datum vyzvednutí zamluveného auta v Soulu, to už je horší. Změně musí předcházet zrušení rezervace, a když tenhle krok udělám, auto už k dispozici není. Nepomůže ani Olga, která už je na místě. Nedá se nic dělat, budeme jezdit místní dopravou – stejně jsme chtěli zkusit korejský rychlovlak.

Ani začátek v Soulu není úplně jednoduchý. Po opuštění dalšího megalitiště si musím koupit dobíjecí kartu na metro, jinde si ji dobít a pak se změtí 21 linek metra dostat do centra, kde máme hotýlek. Ten je teď večer zavřený, Olga nikde – přichází asi s půlhodinovým zpožděním, ve městě je to prý paráda...

I když bych se po 11hodinovém letu nejradiš zavrtil do peřin, nechávám se na tu parádu pozvat. První korejské jídlo – smetanový hovězí vývar a kimči, pak procházka vánočně narvanými uličkami se spoustou stánků a dalšími dobrotami a místními specialitami. Ani zima nevadí. Po návratu ještě zhruba plánujeme další program naší teď už společné cesty.

Následující den ještě věnujeme Soulu a jeho památkám, nejvíce času trávíme v královském paláci Gyeongbokgung ze 14. století s charakteristickou korejskou, pro nás exotickou architekturou.

Zimní atrakcí hlavního města je otevřené kluziště mezi mrakodrapy

O vánočních večerech, a nevím, jestli za to můžou Vánoce, nebo je to běžné, jsou soulské ulice plné lidí a těm prodavači u stánků nabízejí nejrozmanitější pochoutky od kandovaného ovoce, přes humry, chobotničky, či pečené kraby. Nejdéle jsem vydržel stát a pozorovat výrobce kkul-tarae, tzv. dračích vousů. Těsto z cukru maltózy se natahuje a přetáčí do osmičky a zase natahuje tak, že po každém přetočení vznikne dvojnásobek nití – 4, 8, 16, 32 až je jich několik set, tenkých jako vlas. Těžko se to popisuje, ale můžete se podívat na internet, najdete tam několik záznamů.

Na následující den jsme si koupili cestu do DMZ, tedy demilitarizované zóny vedoucí po 38. rovnoběžce. Zařadili jsme se tak k více než milionu návštěvníků této „atrakce“, kteří sem každoročně z Koreje i ze zahraničí zavítají. Návštěva je perfektně zorganizovaná, má několik různě zajímavých zastávek, jen pohled na pár kilometrů široký pruh země nikoho, který Korejce rozděluje, je poněkud deprimující. Tím spíš, že severní část poloostrova je jednou z posledních totalit na světě.

Pak hlavní město opouštíme a jedeme dálkovým autobusem na jihozápad do Jeonju. Když už jsem zmiňoval starou korejskou architekturu, tak tady si jí užíváme do sytosti, protože část města tvoří původní korejské domky hanok. Hezké, avšak hodně přestavěné. Jeonju je ale hlavně výchozím místem pro naši cestu do Gochangu. Z lokálního autobusu vystupujeme na kruhovém objezdu a míříme ke svahu, na kterém jsou stovky různě velkých a různě zachovalých dolmenů. Úžasné místo doplňuje pravěká vesnice, vytvořená na plošině na břehu říčky pod svahem. Krása – úkol splněn.

Poslední dny trávíme na protější, tedy východní straně poloostrova – v Kjongdžu, velkém městě s bohatou historií. Kombinace moderního města se skoro dva tisíce let starými mohylami působí až neskutečně. Součástí mohylového pole je muzeum, ve kterém se návštěvníci seznamují se zlatými poklady panovníků, kteří byli v mohylových hrobech pochováni.

Za městem je hezké muzeum, a ještě o kus dál cestou autobusem buddhistický klášter Bulguksa z 8. století. Další z památek zapsaných na seznamu světového dědictví UNESCO.

Poslední „úkol“, který jsme si dali, je jízda rychlovlakem KTX. Rychlostí asi 250 km/h jsme zpátky v Soulu vlastně za chvíli.

Vím, že to říkám po návratu z ciziny docela často, ale Jižní Korea by jistě stála za další návštěvu. Příště v jiném ročním období.

Sám Sinajským poloostrovem

9.–18. února 2024

Od zří se s Davidem domlouváme, že o jarních prázdninách vyrazíme po čase zase spolu na brouky. Davidovy návrhy jsou: 1. Tunis, 2. Severní Kypr, 3. jižní Izrael nebo 4. Sinajský poloostrov. Celkem rychle vyřazujeme 1. a 3., studujeme víc Kypr, ale nevíme, jak je to tam s přejížděním mezi řeckou a tureckou částí ostrova. Takže nakonec je z toho Sinaj. Přes egyptského známého (i z naší starší přílohy) Aliho zkusím zjistit bližší podrobnosti o cestování a bezpečnosti na tomto egyptském poloostrově. Prý není problém, jen si nemáme půjčovat terénní auto a nezajíždět mimo silnice.

V říjnu nás znejistí masakr Hamásu v Izraeli, a následně „čištění Pásmu Gazy“ od teroristů a možná migrace Palestinců právě na sousední Sinaj. A nakonec ještě onemocní David a nejede. Protože se mi moc nechce samotnému potloukat se po nocích Sinajskou pouští s baterkou a lovit brouky, zdá se, že z entomologické expedice bude zase „jen“ výlet. Neva.

Na letišti v Šarm aš-Šajchu (nebo Sharm el Sheiku) jsem po půlnoci, spolucestující z letadla se postupně rozjeli na hotely, domů a já tady čekám na zmluvené auto. Je příjemných 19 stupňů, ale auto nikde.

Nakonec přijíždí a já se vydávám na svůj hotel na okraji města. Ve dvě hodiny v noci se snažím personál přesvědčit, aby mi pokoj otevřeli už teď. Dělají drahoty, což celkem chápu, check-in je až za 12 hodin a asi mají plno... Vypadám nejspíš

hodně unaveně a neodbytně, takže klíče od jednoho z mnoha pokojů obrovského komplexu dostávám a hned padám do postele. Dopoledne zjišťuju, že je nás tady sotva deset.

Při prohlídce města mě zaujme velká stavba Mustafovy mešity s minarety a pak taky ruskojazyčné názvy, které jsou skoro všude. Turistů tak akorát, na válení se u moře to zatím ještě není.

Ráno odjíždím severovýchodním směrem do Dahabu, letoviska na břehu Akabského zálivu. Město vyhledávají hlavně potápěči (těch je tady i teď v únoru docela dost), ale taky prý milovníci windsurfingu (nepotkávám žádné). A pak taky starší výletníci jako jsem já. Odsud je totiž možné podnikat organizované zájezdy na okolní krásy a zajímavosti. Protože mám pronajaté auto, jezdím si po okolí sám, nejčastěji do Wadi El Gibi. Tohle místo vybral už v Čechách David, jako místo, kde bychom se mohli věnovat entomofauně. Vycházel ze starší mapy, kdy bylo wadí zelené. Bohužel zjišťuju, že to už neplatí – zbyla tady jen větší kaluž a protržená hráz, která dřív vodu zadržovala. Podle Sulejmana, se kterým se dávám do řeči, se hráz poškodila při velkém přívalovém dešti před několika lety. Od té doby ji nikdo nedal do pořádku, ale taky prý ani pořádně nepršelo. Sulejman sem zajíždí na malá políčka na břehu kaluže, na kterých pěstuje zeleninu pro hotely v Dahabu. Jinak jsou všude na dohled jen různobarevné skály, kamení a písek. Ostatně jako na celém Sinajském poloostrově.

Od 70. let minulého století se z malé rybářské vesničky Šarm aš-Šajch stala vyhledávaná turistická destinace

Dvacet minut jízdy autem od Šarm aš-Šajchu je vstup do nejstaršího egyptského národního parku, parku Rás Mohamed. Hlavní součástí mořské části parku je rozlehlý korálový útes s bohatým podmořským životem. Mě samozřejmě láká souš, která má v parku převážně pouštní charakter, ostatně stejně jako celý Sinajský poloostrov. Napoprvé se sem nedostanu, protože je pět hodin odpoledne a do parku už se nesmí. Další den jsem tady hned ráno v sedm a celé dopoledne se věnuju přírodovědným pozorováním – mímím mangrovové porosty, zastavuju u trhliny v zemi, která vznikla při zemětřesení v roce 1968, na mořském břehu fotím ptáky. Do parku zajíždím ještě i poslední den a pozoruju orlovce říční, který likviduje ulovenou kořist. Jsem tak zabraný, že ani neregistruju policejní auto, které zastavilo kousek ode mě. Dávají mi pokyn, abych popojel, nebo odjel? Ano, je 15.00 a všichni musí park opustit. Poslední fotka a odjíždím.

V jižní části poloostrova, napůl cesty mezi Dahabem a At Turem, se přejíždí pohoří, jehož součástí je Mojžíšova hora. Není to úplně jisté, ale právě tady měl podle Bible předat Hospodin Mojžíšovi Desatero. I přes otazníky nad správností hory je to vyhledávané poutní místo, nikoli však pro mě. Ne proto, že nejsem věřící, ale proto, že se mi kvůli rozhledu po okolních vyprahlých štítech moc nechce stoupat do 2 285 m n. m. po 3750 schodech, v lepším případě po 750. Více mě zajímá tady v údolí (1580 m n. m.) klášter svaté Kateřiny, dříve také klášter Hořícího keře. Opět biblická událost – zde měl Mojžíš spatřit „hořící keř“ a později byl kolem něj (roste zde dosud) vystavěn klášter. Dnes se jedná o jeden z nejstarších křesťanských klášterů na světě, a proto je na seznamu světového dědictví UNESCO. Mám smůlu, bývá otevřen jen v určité dny dopoledne a já jsem tady odpoledne a následující den bude kvůli svátku zavřený. Škoda.

Abych líp poznal vnitrozemí poloostrova, kupuju si celodenní výlet do několika kaňonů a na další, hlavně geologické, zajímavosti. Rozhodně nelituju – terénními džípy projíždíme nehostinnou, ale zajímavou krajinou, kam bych se sám rozhodně nedostal.

Retro Řecko

27. března – 1. dubna 2024

Ještě v roce 1989 jsme se z jižního Bulharska dívali do Řecka a v duchu i nahlas jsme proklínali náš komunistický režim, který cestování mimo socialistické státy zakazoval. No, sešel se rok s rokem a my jsme konečně mohli sednout do auta a jako svobodní občané jet, kam se nám zachtělo. Shodou okolností naše první cesta vedla právě do Řecka a my starou škodovkou 105 L dojeli až na nejjižnější výběžek Peloponésu. Počasí nám tehdy zrovna nepřálo, ale my si svobodné cestování náležitě užívali.

Po loňské vzpomínkové cestě do Bulharska mě letos napadlo zopakovat právě řeckou cestu.

Nabízí se velikonoční termín a spolucestující Jaruška, která v Řecku ještě nebyla. Proti cestě z roku 1990 se z Čech však ne-trmácíme autem, ale letíme letadlem. Ve čtyři ráno přistáváme v Athénách, vyzvedáváme zamluvené auto a můj retrový-let může začít. Netrvá dlouho a my zastavujeme u Korintského průplavu.

Necelých pět dní je samozřejmě žalostně málo, ale počasí nám přeje a my se postupně přesouváme od jedné významné památky ke druhé. Výhodou je, že zatím nezačala hlavní turistická sezona a návštěvníků vyhlášených míst je ještě přiměřeně. Děláme i přírodovědné zastávky, jaro je tady v plném proudu a já zkouším najít brouky rodu *Lethrus*, což se mi nedaří, zato květních brouků je tady několik druhů.

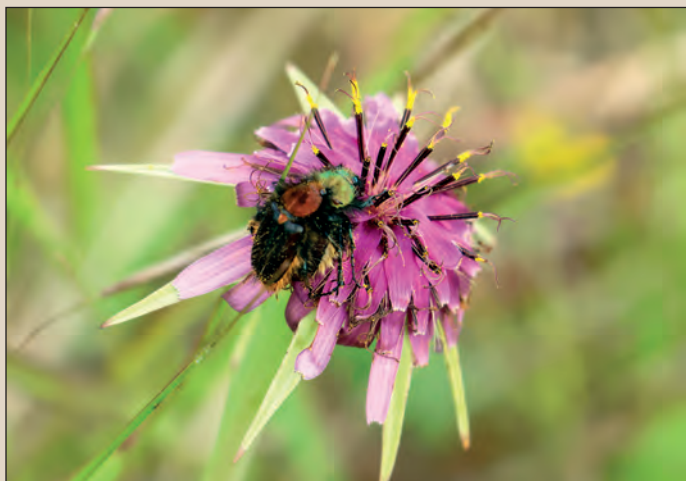
Rovněž využíváme pohostinnost zdejších kavárniček a taveren, večer pak malých hotýlků. I ty jsou zatím dostupné za rozumné ceny a poloprázdné.

Po dvou dnech s peloponéskými památkami se přesouváme přes Thermopyly na sever do Meteory, kde celý den obdivujeme kláštery na slepencových skalách (foto dole). Pak už začíná zpáteční cesta se zastávkami u moře až do nočních Athén. Tady se autem prodírám uličkami pod Akropolí, na jednom místě předávám klíčky Moldavanovi, který tady spravuje miniparkoviště a on zaparkovaná auta průběžně, podle potřeby, přerovnává. My se po chvíli rozdělujeme, Jaruška odchází dobyt Akropolis a já si sedám do kavárny, pozoruju lidi kolem a užívám teplý středomořský večer. Hezké Velikonoce to byly.

Na Peloponésckém poloostrově je skoro povinnost navštívit amfiteátr v Epidauru, Olympii nebo Delfy

V okolí horkého potoka ve slavných Thermopylech kvete spousta jarních rostlin – kozích brad, hlaváčků, brčálů a jiných. Na některých z nich hodují brouci rodu *Eulasia* nebo jiný hmyz

Nejen Kosovo

30. června – 7. července 2024

S Mílou, mojí novou budoucí spolucestující, jsme se neviděli 40 let. V půli června spolu absolvujeme víkend v Českém Krumlově a při návštěvě krámků s poněkud zavádějícím názvem „Galerie minerálů“ mě zaujmou krásné drúzy různých nerostů. Jsou dost drahé, ale paní galeristka-prodávачka mi trochu nečesky říká, že jsou z Trepči, a když prý si tam zajedu, tak mi je určitě někdo bude nabízet. Děkuju za radu a doma na internetu zjišťuju, že Trepča je důl na rudy barevných kovů – zejména olova a zinku, ale nachází se tady třeba i zlato. Ale hlavně se dozvídám, že důl leží v dnešním Kosovu a tam jsem ještě nebyl. Je tedy nejvyšší čas to napravit. Kromě toho od jednoho svého žáka vím, že v hlavním městě Prištině je právě na misi KFOR jeho bratr, jeden z mých bývalých žáků. Další důvod, proč se do Kosova zajet podívat.

Druhý den po vysvědčení startujeme, při nakládání zavazadel jsem trochu zaskočen velkou krabicí s kávovarem, ale rychle pochopím, že bez tohoto přístroje se cestovat zkrátka nedá. A že jsem zatím nikdy nikoho cestovat s kávovarem neviděl není důležité. Větší pochopení by měl entomolog David, který taky bez ranního kafe nefunguje. Proto s sebou vozí spirálu na ohřátí vody a když spíme venku a spirálu nemůže použít, tak kávu zalívá Coca-Colou.

Po celodenní jízdě přespíme v jižním Srbsku. Následující dopoledne už jsme u brány dolu v Trepči, nebylo to tak hrozný. Před areálem je velké parkoviště, zčásti zaplněné auty, zřejmě zaměstnanců dolu. Brána se strážným připomíná naše bývalé socialistické podniky, jen píchačky chybí. Zdravíme, pokyne rukou, a dřív než se stačí zeptat, říkáme, že jdeme do zdejšího muzea. Je na dohled, vcházíme do velké místnosti s vyrovnanými nehezky červenými, špatně nasvětlenými vitrínami. Ty ovšem představují opravdové poklady zdejší lokality. Sami se kocháme, tedy jeden z nás, obrovskými pyrity, galenity, kalcity a dalšími minerály. Teprve po pár minutách se k nám přidává ředitel a zřejmě jediný zaměstnanec muzea a můj zjevný zájem ho těší. Dáváme se do řeči a já se zkusím zeptat, jestli je možné někde v okolí nějaké vzorky získat. Říká, že prodej minerálů je tady zakázaný a hlídáný, ale zároveň se ptá, o co bych měl zájem. „Jen pár ukázek zdejších minerálů,“ povídám a on mi pokyne rukou, ať ho následuju do ředitelny. Tady v kanceláři sáhne do šuplíku a postupně přede mě vyskládá deset vzorků, přesně takových, jaké jsem si představoval, a k tomu řekne celkovou cenu. I ta odpovídá mým představám, a tak si rychle pláceme. Prý je mám pořádně schovat, a kdyby něco, rozhodně ho neprozradit.

Takže už zbývá splnit jen druhý úkol. Na noc se pomalu přesouváme do Přeštiny – opravdu pomalu, protože se všude mohutně buduje, zejména infrastruktura, silnice, ale výstavba probíhá i ve městech. Po kosovské válce na konci 90. let minulého století je tady evidentně stále co dělat. Cestou mjíme mnoho křížů a křížků, ale i malých hřbitovů připomínajících oběti obou znesvářených stran, srbské i kosovské.

I v hlavním městě se staví nová sídliště, domy a silnice, moc zajímavého tady k vidění jinak není. Neva, stejně jsme sem přijeli jen kvůli našemu vojákoví. Nesmím ho jmenovat ani ukázat jeho fotku, ale do kasáren mise KFOR jsem se dostal docela snadno a setkání bylo bezva. Navíc se uskutečnilo jen tak tak, protože tahle parta právě balila a za dva tři dny se vracela domů. Zvláštní problémy tady prý nezaznamenali, protože obyčejní lidé by rádi žili konečně v klidu. Politici však, zejména srbské, se stále snaží podněcovat (nebo spíš udržovat) nenávisť ke druhé straně. Ještě pár vět o kosovské mafii a zdejší korupci a musíme se loučit. Jeho kolegové, jak čeští, tak italské, ho už volají. Škoda.

My Přeštinu opouštíme ještě dopoledne a po zastávce v monastýru Gračanica, pár kilometrů za městem, pokračujeme delším přejezdem přes Albánii do Černé Hory. Na začátku cesty jsem slíbil moře, tak brzdíme na dva dny v jižním letovisku Ulcinj a nakonec jsem docela rád, protože na okraji města je velká ptačí rezervace, a tak můžeme trávit čas každý po svém.

V dalším plánu máme setkání s Karlem a jeho přítelkyní, kteří jsou v sousední Bosně a Hercegovině (BaH), kde taky pozorují ptáky. Ale cestu za nimi nám „komplikují“ přírodní

krásky a památky Černé Hory, hlavně kaňony a kláštery (např. Morača – viz foto). Další „překážkou“ je pak pohoří Durmitor, které nám opravdu učarovalo.

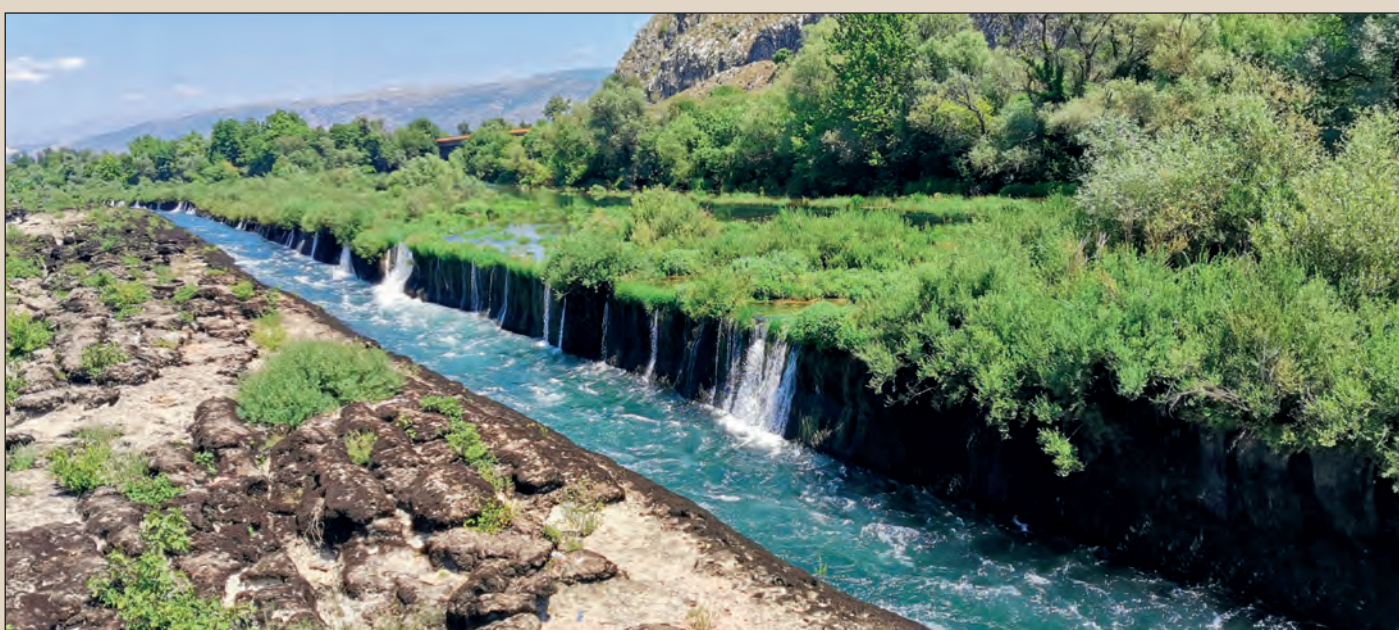
Po ranním mlžném oparu pomalu se zastávkami odjíždíme, fotíme okolní hory, rostliny, ale třeba i největšího evropského střevlíka rodu *Procerus*.

Do BaH tedy přijíždíme pozdě, ale i nám se čas krátí. I tady je rozhodně spousta věcí k vidění, my se protentokrát (!) spokojíme jen s návštěvou těch nejvíce profláknutých vodopádů a hurá na sever. A pak domů.

Balkán nás svojí pestrostí opět překvapil, a protože se i nová spouštěcí celkem osvědčila, možná příští rok znovu...

Bosna a Hercegovina – vodopády Kočuša, Kravica a Neretva-Buna

Indonésie – západní Jávou

21.–30. července 2024

Už vloni, po návratu z Jávy jsme si s Karlem slíbili, že se sem ještě určitě vrátíme. Proto už od Vánoc plánujeme další výpravu, tentokrát si s sebou zase půjčím malého Adama, a naopak Karla půjčím další výpravě. Nakonec nám z toho vyjde jen pár společných dní, akorát tak na několik poznávacích výletů do okolí města Bogor, kde jsme si zvolili základnu.

V samotném městě hned přes ulici od našeho hotelu je zajímavá, 200 let stará botanická, ve které má být 14 tisíc druhů rostlin, z toho např. 500 druhů orchidejí, nebo skoro 300 druhů palem. My se navíc těšíme i na ptáky a netopýry, kterých tady mají být taky desítky druhů. Bohužel, kromě několika běžných druhů jich tady moc nespatříme, ale jinak dobrý.

Zato druhý den si splníme svůj úkol, kterým bylo najít v oblasti sběratele minerálů a navštívit ho. Zajíždíme do městečka Sukabumi a nejdříve zastavujeme u domku mládence, který obchoduje s nádherným jantarem ze Sumatry. Pořizujeme pár kousků (20 kilo) a pokračujeme dál za vesnici. Tady, před velkou halou, už na nás čeká chlapík, který se představuje a ptá se, co nás zajímá a o jaké množství máme zájem. Říkáme, že nás zajímají acháty a že možná pár kousků...

Když otevře vrata haly, pochopíme, proč posmutněl. Před námi jsou velké hromady achátů z různých indonéských ostrovů a on si představoval, že budeme objednávat metráky, ještě lépe tuny šutrů. Výsledkem ale je, že se s Karlem domluví na bližší spolupráci, já si vezmu jen pár vzorků. Od té doby se už v Karlově libickém domku hromadí acháty ze Sumatry, Jávy, Moluk, Timoru a dalších lokalit. Skamarádili se spolu a obcho-

dy jen kvetou. Teď, začátkem prosince, je ale narušila špatná zpráva. Poslali nám videa, jak se městečkem valí proudy vody

Západ slunce – Keciput, Belitung

po dlouhotrvajících deštích. Berou auta, domy, vše, co jim stojí v cestě – prý ani ti nejstarší takovou pohromu nepamatují.

Další dny už si užíváme hlavně fotografování, tedy pokud se strašnou jávskou dopravou dostaneme do cíle. Jedním z nich je např. národní park Mount Halimun Salak, kde si na zdejších úzkých horských silničkách s naší obrovskou šestimístnou Toyotou opravdu užívám. Jednička sténá a my se pomalu posouváme výš a výš, dokud se neobjeví protijedoucí auto, a tady teprve začínají ty pravé vyhýbací manévry. Ale stromové několikametrové kapradiny určitě stály za „trochu“ té námahy.

Poněkud lepší cesta vede ke kráteru Kawah Putih, který je vyhledávanou atrakcí hlavně domácích. Jednak tyrkysová hladina jezera vyplňujícího kráter s okolními břehy pokrytými sí-

rou působí opravdu nádherně (viz s. 38) a pak hlavně – jsme 2500 m n. m., a tak je tady příjemně chladněji.

Na záhadnou megalitickou stavbu Gunung Padang jedeme nadvakrát, včera jsme skončili v nějakém jiném, stejně pojmenovaném místě. Stavba vysoko na kopci, postavená z opracovaných čedičových kamenů má šest teras a záhadná rozhodně je (foto nahoře). O tom, jak moc je taky megalitická, se vedou spory. Podle jednoho indonéského vědeckého týmu je datována 25 tisíc let do minulosti, s čímž naprostá většina archeologů nesouhlasí. Ať tak, nebo tak, místo opravdu tajů plné.

Jáva nám rychle utekla, s Karlem se na letišti v Jakarta loučíme. My s Adamem míříme na Belitung, jemu přijíždějí holky...

Do pralesů západní Jávy

30. července – 10. srpna 2024

Poté, co mě na letišti opustili Jirka s Adamem, jsem zamáčkla slzu (ve skutečnosti jich bylo víc) a čekání na Zdeňku, Lau a Eli jsem si zkrátila požíváním nasi goreng v místní restauraci. Po-

sedávalo zde dalších cca 20 čekavců, kteří se vyznačovali tím, že měli všichni nahlas puštěná videa z tik toku. Pro velký hluk z mobilů se tedy nedalo objednat jinak než posunky.

Po několikahodinovém čekání jsem se dočkala a přivítání s mými staronovými spolucestujícími bylo velmi bouřlivé, vždyť od té doby, co jsem je nechal relaxovat na Bali, už utekl víc než týden!

Naším hlavním cílem byl národní park Ujung Kulon na samotném západě Jávy. Ale ještě před samotnou návštěvou par-

ku jsme si museli udělat malou zájždku (asi 2 000 km) a navštívit několik našich skvělých přátel za účelem pravidelné dodávky nové várky Rožďalovicka. Pak ještě vylézt na pár sopek, ochutnat spoustu fantastických jídel, nafotit stovky ptáků, plazů a samozřejmě nezapomenout ani na bezobratlé a rostliny a lidi a...

První, koho jsme mohli obdarovat, byl náš kamarád Yusef Bachiar (foto vlevo), u kterého jsme se na několik dní ubytovali a odkud jsme pořádali výpady do okolí. Má se svou ženou krásný rodinný hotýlek jen pár set metrů od jedné z nejznámějších památek Indonésie – chrámu Borobudur.

Jedna z našich výprav vedla do území Menoreh Hills, které je fantastickou oblastí pro pozorování divoké přírody a kde uprostřed horských pralesů žije náš další kamarád Sukohadi (foto dole), který je už rok i mým dodavatelem těch nejlepších jávských čajů. Měl ohromnou radost, že nás zase vidí, a obzvláště jeho mamince udělalo Rožďalovicko s jeho ložskou fotografií ohromnou radost. Byla hrdá, že se její syn objevil v tak prestižním tisku. Vypili jsme v jeho domečku množství čajů a u jeho sousedky nakoupili čerstvě nasušený divoký hřebíček. Překvapilo nás, jak obrovský rozdíl je mezi běžně prodávaným a tímto divokým. Na jeho vůni asi nikdo z nás jen tak nezapomene.

V nedaleké ptačí rezervaci jsme poté strávili několik hodin pozorováním. Podařilo se nám nafotit pár desítek zajímavých živočichů, včetně několika endemických (vyskytujících se pouze zde, pozn. JR).

Kaloň malajský

Ke konci výletu na střední Jávu nás ještě navštívili profesor Robert Setio se svou ženou (viz s. 39) a hned se dychtivě pustili do překládání Rožďalovicka za pomoci Google překladače. Radost jim kazila jen skutečnost, že s námi nepřijel Jirka. Tak jsem jim ho musel slíbit na rok 2025.

Holky Zdeňka s Lau a Eli se ještě zúčastnily kurzu batikování, ale na rozdíl od většiny turistů, kteří se zastaví jen na pár desítek minut, batikovaly několik dlouhých hodin a odpoledne si je už pletli s místními. Lidé si je fotili a chtěli od nich rady, jak batikovat. Druhý den jim batiky, které vytvořily, dovezli na náš hotýlek, což způsobilo velkou radost.

Bungar bělostný

Po několika dnech strávených na střední Jávě jsme konečně dorazili do národního parku Ujung Kulon. Jedná se o jeden z nejstarších národních parků v zemi, který byl v roce 1991 zařazen na seznam světového dědictví UNESCO. Park je celosvětově známý mimo jiné jako poslední útočiště kriticky ohroženého nosorožce jávského.

Hned večer po příjezdu jsme se vybaveni fotoaparáty, baterkami a protikomářími oblečením vydali do nočního pralesa. V noci jsme pozorovali kromě mnoha dalších živočichů i vzácnou pitu páskovanou, velké kraby poustevníky suchozemské a v UV světle několik štírů, nebo parazitických hub, které by se nám ve světle obyčejných baterek zcela určitě skryly v šeru pralesa.

Další den jsme se ještě za tmy nalodili na dvoumotorový člun a vyrazili jsme na dlouhou plavbu do částí národního parku, kam se po souši dostat nedá. Předem bylo nutno sehnat několik povolení, ale o to se předem postaral náš kamarád, místní

Lepoješť hřebenitý

průvodce Thom a jeho kámoš Black. Bez nich by nebylo možné se na většinu míst vůbec dostat. Hned první den se Eli splnil její cestovatelský sen, a to při plavbě na malé vratké loďce proti proudu zarostlé pralesní říčky. Panovalo zde absolutní ticho, které bylo rušeno jen zpěvem ptáků a téměř neslyšitelným ponořováním pádla do vody. Když vtom se napravo od nás ozval ohromný rachot lámající se palmy a s velkým rámusem se kousek od nás vrhnul do vody více než čtyřmetrový mořský krokodýl. Naštěstí nikdo z nás nezpanikařil, všichni jsme zůstali v klidu, a tak krokodýl nezaútočil. Jen se zanořil pod naši loďku, pro všechny to však byl nezapomenutelný zážitek.

Následující dny se nám při přespávání uprostřed pralesa ještě podařilo pozorovat a vyfotit jednoho z nejedovatějších hadů světa bungara bělostného (*Bungarus candidus*), a to nejen v pralesě, ale dokonce i v jednom z našich stanů!

Kromě tohoto hada jsme v průběhu pralesní expedice viděli i mnoho dalších nebezpečných tvorů. Jak se ukázalo, přitahovala je hlavně Lau, která ale všechna nebezpečí přecházela s absolutním klidem. Je to sice zvláštní, ale všichni jsme nakonec přežili a těšíme se na další výpravy s Rožďalovickem.

Karel Růžek

Návrat na Belitung

30. července – 11. srpna 2024

Potom, co jsme se rozloučili s Karlem, přesouváme se s Adamem letištním vlakem na domácí terminál a překvapivě zjišťujeme, že nám letadlo letí o dvě hodinky dřív. Opravdu překvapení! Stačí se jen tak tak odbavit a přemístit se na správný gate. Prakticky hned nastupujeme a za chvíli letíme. Díky předčasnému letu nás na letišti na Belitungu nikdo nečeká, tak píšou Askanovi, kamarádovi z našeho ubytování Tanjung Tinggi Cottage. Taxíka obratem zajišťuje a za necelou hodinku si padáme s Askanem do náruče. I když jsme spolu byli celý rok ve whatsappovém kontaktu, osobní setkání nic nenahradí...

Hodíme kufry do našeho domečku a hned vyrážíme na kolech k moři, „moje“ stará známá pláž mě vítá stejně vřele jako Askan. Alespoň mi to tak připadá.

Tenhle indonéský ostrov jsem si opravdu zamiloval. Zeměpisná šířka 3° pod rovníkem zajišťuje stále hezké tropické podnebí, stále příjemně teplou vodu Jávského moře a žijí zde stále příjemní lidé.

A my se z toho všeho radujeme, na půjčeném skútru každý den vyrážíme na kratší nebo delší výlety. Někdy se vracím na místa, kde už jsem loni byl, ale objevujeme i místa nová. Při cestách se občas snažíme najít bilitonity, zdejší vzácné kameny, které vznikly podobně jako naše vltavíny a vyskytují se pouze tady (více v minulé příloze). Opět žádné nenacházíme a podle slov majitele obchodu s batu satam, jak se jim tady říká, jejich nálezů ubývá. Abych neodjel s prázdnou, po několika denním smlouvání (stejně jako loni) si jich pár kupuju od slečny Eki u nás v Tinggi.

Opět jedeme „zkontrolovat“ nártouny do pralesa Batu Mentas, nově je zkusíme najít i v rezervaci Bukit Peramun, kde se jen tak „poválují“ obrovské žulové balvany vysoko na kopcích,

Bílí turisty jsme tady potkali snad čtyři a domácích jen o trochu víc. Pouze o víkendech sem zajíždějí skupinky na výlet lodí, nebo pozorovat západy slunce. Kromě toho, zejména dámy, si nenechají ujít příležitost vyfotografovat se s Adamem. Když se osmělí první z nich, jde potom Adam z náruče do náruče.

a poprvé zavítáme do mangrovů jižně od hlavního města. Ale hlavně užíváme nádherné moře a bělostné pláže s granitovými bloky, které místy vstupují i hluboko do moře.

Že se sem zase vrátíme, slibujeme při loučení nejen Askanovi, ale hlavně sami sobě. Už aby byly zase prázdniny!

Šest hodin ráno, rybáři vyplouvají na širé moře

A map of the Philippines and surrounding regions, including parts of Southeast Asia and the Indian Ocean. The Philippines is highlighted with a red outline. The title 'Filipíny – země ostrovů, sopek, tyrkysového moře a tajfunů' is overlaid on the map.

Filipíny – země ostrovů, sopek, tyrkysového moře a tajfunů

3. července – 19. srpna 2024

Jako učitelé nemáme vždy flexibilní možnosti pro delší dovolenou, a proto jsme na letní prázdniny vybírali destinaci, která je nejen krásná, ale také dostupná. Nakonec volba padla na Filipíny – fascinující zemi v jihovýchodní Asii. Byla to pro nás ideální kombinace exotiky, historie a příležitosti poznat nové kultury.

Filipíny, plným názvem Filipínská republika (mimochodem tak byly nazvány po španělském králi Filipovi II.), jsou souostrovím tvořeným více než sedmi tisíci ostrovy. Tato země nabízí nekonečné přírodní krásy – od sopečných pohoří, bujných džunglí až po slavné pláže s bílým pískem. Po několik staletí byly Filipíny pod nadvládou Španělska, což se projevuje v místní kultuře, architektuře i katolické víře. Po období španělské nadvlády následovala americká správa, která zanechala silný vliv na vzdělávání, kulturu i sport, především basketbal, který se na Filipínách stal národním fenoménem.

Naše cesta začala letem z Prahy přes Soul, kdy přestávka po 13 hodinách trvajícím letu byla opravdu vysvobozením. Další cesta již směřovala na vytoužený jih, na letiště Mactan Island, kousek od Cebu City, centra ostrova Cebu. Město je jedním z největších a nejrušnějších měst Filipín, je proslulé svou hustou a chaotickou dopravou, ze které Evropanovi naskakuje husí kůže. Tisíce tricyklů, jeepneyů a aut míří všemi směry ve zdánlivém chaosu, ale každý řidič svůj cíl dobře zná a snaží se k němu dostat za každou cenu. Ulice jsou přeplněné jeepneyi, pestrobarevnými otevřenými autobusy, které původně vznikly po druhé světové válce, kdy Američané nechali Filipíncům vojenské džipy. Ty byly upraveny na veřejné dopravní prostředky a dodnes jsou symbolem nebo snad hrozbou filipínské městské dopravy.

Na Mactanu přistál při své plavbě kolem světa Fernando Magellan. Podrobilo se mu celé Cebu, kromě obyvatel malého ostrova Mactan (dnes je zde mezinárodní letiště), kde byl při bitvě náčelníkem kmene Lapu-Lapu zabit. Návštěva Magellanova kříže nám opravdu nemohla uniknout. Mactan je vyhlášen

výrobou kytar, hráli na ně i někteří slavní hudebníci – mezi nimi i Jimmy Hendrix.

Po dvou dnech na Mactanu a v Cebu City jsme odletěli na Boracay, jeden z nejznámějších (nebo snad mezi turisty „nejpropálenějších“ mezi turisty) ostrovů na Filipínách. No, ostrov, má asi 12 x 2 km. Bylo to přání Dáši, a jak víte, přání ženy se musí splnit.

Boracay nabízí nádherné kontrasty – zatímco západní pláže jsou živé a turisty vyhledávané, východní pobřeží poskytuje klid, čisté vody pro šnorchlování a skvělé podmínky pro vodní sporty, skvělé pláže, kde není skoro nikdo a nádherné mangrovové porosty plné ryb a ptáků. Prostě úplně jiný svět než 2 km západně. Na Filipínách vládne v létě jihozápadní monzun přinášející tajfuny, dva nás minuly na Boracayi a další dva na Siquijoru. Přestože se ostrov nachází mimo hlavní oblast tajfunů, občasné letní přeháňky nám připomněly, jak divoká a nezkrotná může příroda být. Boracay nás díky svému umístění ušetřil (až na výjimku) velkých dešťů, které postihují zejména severní části souostroví. Nejznámější pláží je White Beach, rozlehlá a živá, s mnoha bary a restauracemi. Díky spolehlivému systému „Hop On Hop Off Xpress“ autobusů jsme mohli snadno prozkoumat i další části ostrova. Ačkoliv White Beach je místem, kde život neutichá ani v noci, východní část Boracaye nám nabídla klid a prostor. Často jsme využívali i tricykly, všudypřítomné tříkolky, které vás odvezou, kam potřebujete. Jízda tricyklem mezi palmami, kde se línuly vůně místního jídla, kokosů a soli, byla neodmyslitelnou součástí naší cesty a doplňovala tropickou atmosféru ostrova. Jízda tricyklem může v neznalém člověku vyvolat kulantně řečeno smíšené pocity.

Klidné večery na východním pobřeží byly ideální k relaxaci, lehký vánek nám zajišťoval příjemnou atmosféru. Tak byl Boracay místem klidu a odpočinku – přesně to, co jsme po náročném školním roce potřebovali.

Na Boracayi jsme se setkali s naší kamarádkou May, učitelkou mateřské školy v New Yorku. Vyměnili jsme si zkušenos-

ti o vzdělávání dětí, porovnali naše školní systémy a mluvili o výzvách učitelské profese v různých částech světa. Rozebírali jsme také přístup zřizovatelů k financování škol a mohli jsme se pochlubit tím našim – městem Rožďalovice, protože jsme měli s sebou výtisk Rožďalovicka, jehož obsah jsme jí překládali. Byla konsternována tím, že Rožďalovice jsou staré 800 let. Inu, Američanka. Svět je malý, a tak jsme potkali (i když trochu cíleně) našeho přítele potápěče Roberta, který je z druhého konce Filipín, ale cestou z Manily nás navštívil. I když Boracay figuruje všude na předních místech doporučených destinací, tak to s návalem turistů nebylo zase až tak šílené. Snad za to může jeho relativně ne úplně snadná dostupnost (díky bohu).

Po dvou týdnech na Boracayi, kde jsme si užívali klidného šnorchlování a krásných večerů, jsme se letecky vrátili na Cebu a odtud lodí pokračovali na ostrov Bohol. Lodní doprava je úplně fantasticky organizována a jakýkoliv zádrhel se vyřeší (tedy pokud se dáte do rozhovoru se sličnou policistkou). Vzhledem k větru a vlnám (opět připomínka toho, že asi 200 km od nás prochází další tajfun) to nebylo vůbec jednoduché. Bohol nás uchvátil svými velice pestrými nátěry domů již v přístavu. Je známý pro své přírodní skvosty, z nichž nejznámější jsou Čokoládové kopce – stovky pravidelných kopečků, které se v období sucha zbarvují čokoládově do hněda. Za naší návštěvy to byly spíše zelené kopce. Pohled na tuto zvláštní krajinu nám doslova vyrazil dech. Navštívili jsme ta-

ké Bohol Tarsier Sanctuary, kde jsme spatřili jedny z nejmenších primátů na světě – nártony, jejichž velké oči a pohyby nás naprosto fascinovaly. Vydali jsme se také na plavbu po řece Loboc, lemované hustými mangrovy, kde nás obklopoval zvuk tropického pralesa. Z historie Boholu nás zaujala návštěva kostela v Baclayonu, jednoho z nejstarších na Filipínách. Španělské kostely mají svoji zvláštní atmosféru a světlo procházející vitrážovými okny umí vykouzlit nádhernou atmosféru. Zde jsme se dozvěděli i o španělském dobyvateli Miguelu Lópezovi de Legazpim, který v 16. století zahájil španělskou

kolonizaci Filipín. Bylo to díky bronzovému památníku: Legazpi a jeho kapitáni spolu s místními náčelníky sedí u stolu a připíjejí z pohárů. Tím přípitkem z pohárů (ve kterých byla krev) bylo zpečetěno společenství s místními náčelníky. Dodnes zde přetrvávají kulturní a historické otisky z jeho období. Jako geolog nemohu ještě nezmínit, že Bohol je jedním z nalezišť tektitů (tedy minerálního skla, které vznikne po dopadu meteoritu podobně jako naše vltavíny), bohužel jsem i přes velké úsilí žádný nenašel, alespoň jsem si ho tedy vyfotil. Moc mě to mrzelo.

Městečkem Lazi na jihovýchodě ostrova protéká jediná siqui-jorská řeka Poo. V poledním vedru se jdeme podívat do zdejšího velkého kostela svatého Antonína Paduánského z roku 1857. Máme štěstí, je otevřeno. Uvnitř nás a dva německé návštěvníky upozorňuje mladý farář a současně správce na různé zajímavosti. Když jsme mu říkali, že naše Rožďalovice jsou přes 800 let staré, jen vyvalil oči. Přes ulici je konvent. Je to sídlo faráře, národní historická památka, kam kdysi jezdili odpočívat církevní hodnostáři. I když byl konvent postaven až v roce 1884, je nejstarší zachovanou stavbou svého druhu na Filipínách. Osada se za španělské vlády podle tvaru zátoky jmenovala La Cé, ve fonetickém přepisu to tak už zůstalo Lazi.

Jedním z nejkrásnějších míst byly vodopády Cambugahay, ukryté mezi rýžovými terasami a tropickou vegetací. Voda zde byla tak čistá a tyrkysová, že se zdála až neskutečná. Osvěžení pod chladivým proudem vody v tomto tichém zákoutí nám

Po týdnu na Boholu jsme se vydali opět lodí na další úžasný ostrov – Siquijor, který je opředen legendami o magii a šamanství. Zatímco místní pověsti přidávají ostrovu na tajemnosti, Siquijor nás uchvátil především svou divokou přírodou a srdečnými lidmi. Filipínci, se kterými jsme se setkali, byli vždy nesmírně přátelští a otevření. Bez váhání nás zvali do svých domovů, ochotně se s námi dělili o svůj čas i příběhy a ukázali nám kouzlo jejich pohostinnosti. Místní děti nám mávaly na pozdrav a starší lidé s námi ochotně konverzovali, jako bychom byli staří známí.

Siquijoru jsme se rozhodli prozkoumat na motorkách a naše cesta vedla skrze pralesy, horské cesty a malebné vesničky. Prales na vrcholcích ostrova byl tajemný a hustý, každá zatáčka přinášela nové výhledy a překvapení. Jak jsme stoupali vzhůru, otevíral se před námi panoramatický pohled na celý ostrov. Při jízdě po klikatých cestách jsme míjeli rýžová pole, kde lidé pilně pracovali, a pak jsme opět sjížděli k mořskému pobřeží, kde vládla tichá pohoda. Cestou jsme se museli vyhýbat tricyklům, které se hbitě proplétaly úzkými cestami ostrova.

dodalo energii na další cesty. Každá chvíle na Siquijoru byla spojena s pocitem svobody a propojení s přírodou, jaké jsme zažili málokde. Nad západní částí ostrova se nám tyčil mohut-

ný sopečný vrchol Mount Talinis na sousedním ostrově Negros, který dodával celé scénérii na dramaticčnosti.

Při pobytu na Siquijoru jsme navštívili i místní školu, kde jsme se mohli na chvíli stát součástí jejich vzdělávacího světa. Filipínské školství, silně ovlivněné americkým systémem, kladě velký důraz na angličtinu, ale děti se zde učí i místním jazykům, jako je visajština nebo cebuano, které jsou v této oblas-

ti dominantní. Učitelé i žáci nás přivítali s otevřenou náručí, zvědavě nám pokládali otázky a ukázali nám, jak vypadá školní den na druhém konci světa. Děti jsou tu nadšené z každé příležitosti k učení a vzdělání je zde považováno za klíč k lepší budoucnosti. Co nás ale překvapilo, byla popularita basketbalu – improvizovaná hřiště jsme viděli v každé vesnici, a děti hrály s obrovským nasazením, což ukazovalo, jak silně zde

tento sport během americké správy zakořenil. Samozřejmě jsme jedno utkání navštívili.

Ze Siquijoru jsme podnikli jednodenní výlet na sousední ostrov Negros, konkrétně do Dumaguete, univerzitního města s přátelskou a pohostinnou atmosférou. Zde jsme navštívili památník Sedmi sester, který připomíná příchod sester řádu sv. Pavla z Chartres na Filipíny 29. října 1904. Tyto odvážné ženy připluly z Vietnamu s cílem převzít internátní školu pro 26 dívek. Dnes je to St. Paul University, vzdělávací instituce s hlubokými kořeny a důležitým postavením. Pak jsme se vydali na rušné trhy, které byly plné čerstvého ovoce, zeleniny a nejrůznějších místních pochoutek. Neodolali jsme výtečné místní kávě a nasávali atmosféru místa, kde se moderní svět mísí s tradicemi a dědictvím minulosti.

Po návratu na Siquijor jsme si vyhradili čas na objevování jeho úchvatných pláží, které rozhodně stojí za zmínku. Pláže na Siquijoru jsou jedním z ostrovních pokladů – nabízí jemný, bílý písek a průzračně čistou vodu, která se na slunci blyští jako modrý safír. Každá pláž je jiná, a přitom všechny spojuje jedno: klid a pohoda, které tu vládou. Na rozdíl od známých a rušných filipínských pláží na Boracayi jsou pláže na Siquijoru spíše skrytým rájem. Není zde tlačence turistů ani hlučné bary, jen jemné šplouchání vln a příroda v její nejčistší podobě.

Jedním z našich nejoblíbenějších míst se stala pláž Paliton Beach – malá, odlehlá pláž s bílým pískem, lemovaná palmami, které poskytují příjemný stín. Voda je zde průzračná a mělká, což z ní dělá ideální místo pro šnorchlování a objevování pestrobarevného podmořského světa plného korálů a tropických ryb.

Na plážích Siquijoru jsme se cítili, jako bychom se ocitli v jiném světě. Ať už jsme odpočívali na Salagdoong Beach s jejím dramatickým skalnatým pobřežím, nebo se procházeli po Cambugahay Beach obklopené džunglí a palmami, všude na nás dýchala příroda v její původní podobě. Siquijorské pláže nám poskytly opravdový pocit klidu a svobody, kde jsme měli chvíli pro sebe, daleko od shonu a každodenního života.

Pláže Siquijoru jsou nejen krásné, ale i nesmírně čisté, a to především díky místním obyvatelům, kteří si dávají záležet, aby si uchovali svůj přírodní ráj. Nikde na celém ostrově se nesetkáte s plastovými sáčky, či taškami, všechno je buď z papíru či látky. Zprvu nezvyk, ale brzy jsme zjistili, že to má něco do sebe. Místní lidé s námi rádi pohovořili, poradili nám, kam se vypravit, a s hrdostí nám vyprávěli o tom, jak si pečlivě chrání své pláže a přírodu. Díky nim jsme měli pocit, že jsme na tomto ostrově víc než jen návštěvníci; stali jsme se na chvíli součástí jejich světa, který je plný pohody a vzájemné sounáležitosti.

Nakonec jsme se lodí přesunuli zpět do Cebu City, odkud jsme se letecky vydali přes Soul zpět do Prahy.

Filipíny nám nabídly úžasnou směs přírodních krás, historie, kultury a lidského tepla. Procestovali jsme 33 000 km letadlem, 720 km lodí a 1100 km na motorce. Na tomto tropickém souostroví jsme se setkali s lidmi, kteří nás inspirovali svou přívětivostí, srdečností a odhodláním. Filipínská pohostinnost a dechberoucí scenérie zůstávají v našich srdcích a my už teď víme, že se sem jednou vrátíme, abychom znovu objevili další kousky tohoto kouzelného tropického ráje.

Text a foto Petr Černožorský, Dagmar Fišlová

A na závěr

V úvodu jsem již psal, že jsme s sebou vezli několik našich zpravodajů a cestovatelských příloh zejména pro ty, které jsme již dříve poznali a jejichž fotografie se v časopisech objevily. Karel si odvezl pár čísel na střední Jávu a na Bali a já vím už předem, kdo dostane časopisy ode mě. Samozřejmě že Askan a taky jeho šéf a majitel Tanjong Tinggi Cottage a poslední číslo šetřím pro hospodskou z Keciputu. Na tomto nejseverozápadnějším výběžku ostrova má tu úplně poslední, nejseverozápadnější hospodu. Loni jsem se od ní nechal přesvědčit a dal si gangan, zdejší specialitu. Dříve než jsem tohoto rozhodnutí začal litovat (vážně nic moc), tak jsme se spolu vyfotili. A teď, před západem slunce, sem za ní míříme s Adamem. Poznává mě hned a taky hned začíná svůj gangan zase nabízet. S díky odmítám, objednávám si něco jiného a ukazuju jí naši společnou fotku v Rožďalovicku na cestách. Společnou i s ganganem. Nejdřív vyvalí oči a pak už se zcela nepokrytě raduje a začíná obíhat a svolávat „holky“ z okolních hospod. A těm nezbývá než jí závidět. Sotva stačíme sníst jídlo, už je tady západ slunce...

S plným žaludkem se cestuje líp

I v tomto roce se mi podařilo ochutnat řadu místních specialit, ale rozhodně nejsem ten, kdo by si troufl jednotlivé kuchyně hodnotit. Obecně mě zaujala pouliční jídla v Soulu (viz strana 7) a korejská kuchyně vůbec, pečená a grilovaná masa na Balkáně, mořské polévky v přímořských městech a letos jsem přidal i několik dalších indonéských specialit. Výborně chutnaly vydatné snídaně v hotelu Ibis v jávském Bogoru, ale i domácí snídaně, které nám připravoval kamarád Askan na ostrově Belitung, měly něco do sebe. To něco, je místní atmosféra, o které jsem již psal minule. Tu vám bohužel zprostředkovat nemůžu, ale přesto mrkněte na pár tipů...

Korejská hovězí s řasami

V Koreji jsem si vzhledem k chladnému počasí často dával horké polévky, většinou vývary s nudlemi, knedlíčky, zeleninou. Tahle obsahovala řasy a podle chuti jsem si je mohl ještě přidávat. Součástí každého jídla, tedy i polévky je samozřejmě kimčchi, velmi pikantní salát připravený z naložené a zkvašené zeleniny. Restaurace si zakládají na vlastní, domácí přípravě.

Musaka

Toto tradiční řecké jídlo je možné najít na jídelničce každé slušné taverny. A protože různé oblasti nejen Řecka mají svoje vlastní suroviny a recepty, dá se říct, že, co hospoda, to jiná musaka. Mleté maso s lilkem, přelitě bešamelem a zapečené v misce, chutnalo v Meteoře zvlášť výtečně. Snad to bylo muškátovým oříškem, který pokrm provoněl, možná atmosférou zdejších okolních klášterů.

Seafood soup

Polévky z mořských živočichů ochutnávám u moře při každé příležitosti. Zatím asi nejlepší podávali na Sinaji v přímořském městečku Dahab na břehu Akabského zálivu. Vyzkoušel jsem jich několik a rozhodně zvítězila pikantní s velkými kousky ryb, krevetami a slávkami těsně následována jemnou krémovou s česnekovým toustem.

Kůzlátko

Cestou údolím řeky Neretvy v Bosně a Hercegovině, jsme si nemohli nevšimnou velkého nápisu „Konoba Vidova“ a šipky směřující k malebné rodinné restauraci. Na grilu se otáčela koza nebo jehně, ale já jsem dal přednost pečenému kůzlátku. Jemné masíčko se na jazyku přímo rozplývalo a celkový dojem doplňovaly mírně opečené brambory s bylinkovou omáčkou.

Hotteok

Na tyhle placky jsme poprvé narazili v uličkách Jeonju, ale jako pouliční pochoutka se hotteok prodávají i v jiných korejských městech. Připravené sladké těsto často s ořechy, či medem se nalévá do forem s vyraženým vzorem, kde se během několika minut upeče. Někdy se přidává ještě sýr a kombinace sladké a slané chuti je opravdu velmi zajímavá.

I tato skupinka turistek u jezera Kawah Putih (západní Jáva) velmi stála o společnou fotografii s námi, Rožďalovicko pochválily a nechaly si ho

Než jsme se dostali k prodavačům minerálů a jantaru v Sukabumi, také na západní Jávě, stálo nás to velké úsilí. Odměnou však byly krásné jantary ze Sumatry

Ibrahim, ředitel geologického muzea v Trepče, Kosovo

Truhlář v Jeonju, Jižní Korea

Profesionální fotograf v Kjongdžu, Jižní Korea

Pop ve vesničce Lagadia, Pelopones, Řecko

Ahmed, národní park Ras el Mohammed, Sínaj, Egypt

Eri, prodavač bilitonitů u Kaolin Lake, Belitung, Indonésie

Robert Setio se svou ženou, Yogyakarta, Jáva

Askan, správce Tinggi Cottage, Belitung, Indonésie

Rožďalovicko na cestách 5. © Text a foto Jiří Rejsek, mapové podklady Mapy.cz. Grafická úprava a sazba Viktor Dobrev. Náklad 450 ks. Na titulní straně Muhammad u kláštera sv. Kateřiny, Sínaj, na zadní straně Adam u jezera Kawah Putih, západní Jáva. Vyšlo v prosinci 2024 jako příloha Rožďalovicka. Vydalo město Rožďalovice.

Před posvícením (18. října)

Při vyjasnění v noci či k ránu sestupovaly teploty i k $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$, přes den ještě během první listopadové dekády stoupaly nad $10\text{ }^{\circ}\text{C}$. Slunečná a velmi příjemná byla sobota 9. listopadu, kdy při celodenní zcela jasné obloze a absolutním bezvětří ukázal teploměr v odpoledních hodinách bezmála $15\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zlom

však nastal hned následujícího dne. Ačkoliv předpovědi meteorologů slibovaly na neděli obdobně slunečné počasí, mrznoucí mlhy, které se začaly vytvářet již v noci ze soboty na neděli, se během dne vůbec nerozpustily, takže pokles teplot byl markantní: nedělní maximum činilo pouze $1,3\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Pod příkrovem mlhy a nízké oblačnosti se nesl i následující pracovní týden, občasné mžení bylo vystřídáno v polovině týdne sněžením, teploty však zůstávaly nad nulou. Na víkend se mírně oteplilo a v sobotu odpoledne se ukázalo i slunce ($10\text{ }^{\circ}\text{C}$). Přechod několika frontálních systémů přes

16. listopadu

naše území v dalším týdnu měl za následek velmi turbulentní ráz počasí. Deštivé přeháňky střídaly sněhové, přidal se i čerstvý až silný vítr. Teprve koncem pracovního týdne se na část dne alespoň ukázalo slunce. Teploty se držely nad nulou, v noci občas klesly pod bod mrazu.

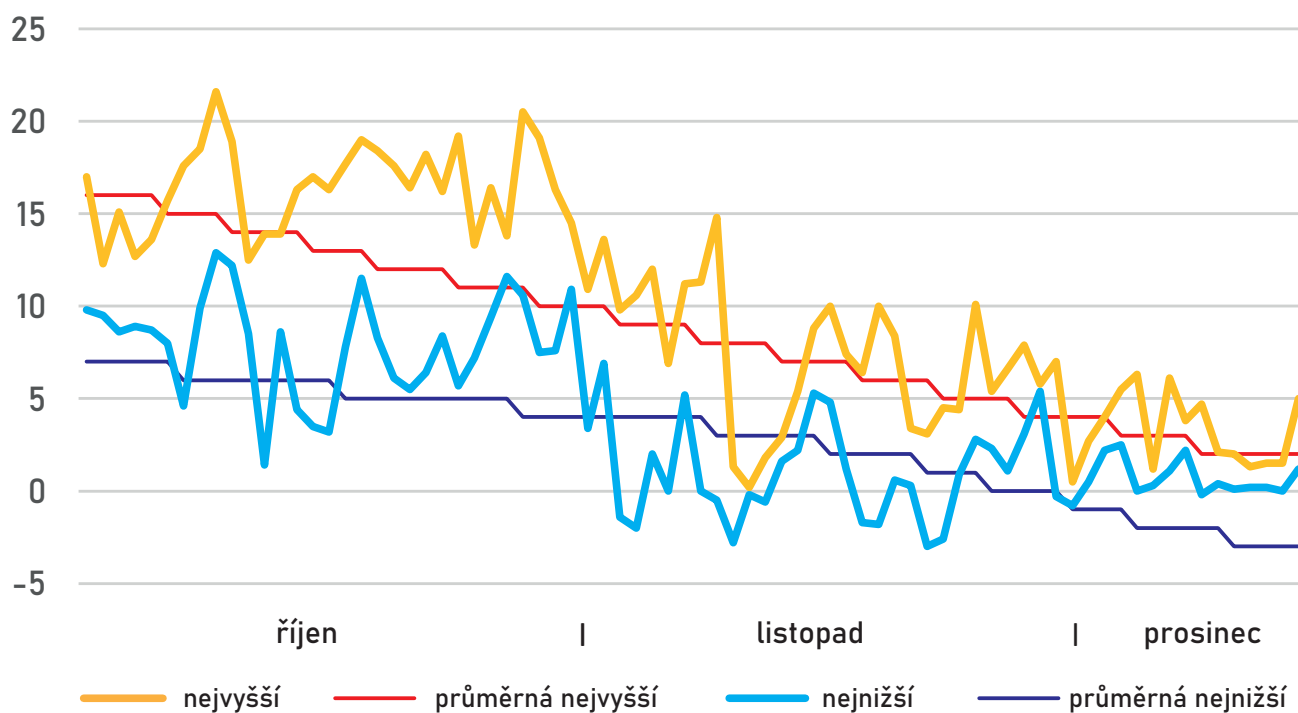
Proměnlivé počasí vydrželo až do konce listopadu: mlhy, déšť a čerstvý vítr byly pro závěr měsíce příznačné, slunečných dnů bylo poskrovnu – sobota 30. listopadu, kdy jsme rozsvěceli vánoční stromeček na náměstí, byla našťastí jedním z nich. Letos nám tak na rozdíl od loňska, kdy po

celý den sněžilo a foukal nepříjemný vítr, počasí opravdu přálo.

Celkové množství srážek za listopad (40 mm) bylo vzhledem k dlouhodobému srážkovému normálu za tento měsíc mírně nadprůměrné, teplotně byl pak listopad průměrný.

Přehled teplot v období od 1.října do 15.prosince

Zdroj: vlastní měření autora

PROSINEC

První adventní neděli ovládla mlha, která se nerozpustila ani v odpoledních hodinách. Nízká oblačnost pak přetrvávala i počátkem týdne, v úterý 3. prosince se přidal déšť (10 mm). V dalších dvou dnech převažovalo slunečno s teplotami do 6 °C. Zlom nastal v pátek 6. prosince, kdy od rá-

na vydatně sněžilo, ale již během dopoledne přecházel sníh v déšť, takže vrstva těžkého a mokrého sněhu začala postupně odtávat. Sobotní oteplení (odpoledne přesáhla teplota 6 °C) uspíšilo tání, a tak večer už po sněhu nebylo téměř ani památky.

Ráz počasí se příliš nezměnil ani v následujícím týdnu: oblačno a teploty mír-

ně nad nulou, avšak již beze srážek. Zataženo nízkou inverzní oblačností zůstávalo i o víkend, v neděli 15. prosince se s přechodem fronty začalo během dne výrazně oteplovat (5 °C), pocitovou teplotu nicméně snižoval čerstvý nárazový vítr.

Viktor Dobrev

Rok 1984

Ačkoliv z hlediska makroekonomických ukazatelů Československo v 80. letech víceméně stagnovalo, životní úroveň obyvatelstva rostla, rostly příjmy i úspory, což vyvolávalo vyšší (a neuspokojenou) poptávku po některých druzích zboží dlouhodobé spotřeby. Malá šíře sortimentu a začasť také jeho nízká kvalitativní úroveň byly nedílnou součástí každodenní reality života v této době. Běžně se proto stávaly fronty na různé druhy nedostatkového zboží, jehož šíře se v průběhu 80. let neustále zvětšovala a v závěru tohoto období k němu patřil dokonce i toaletní papír. I když se v leccems může jevit tehdejší život z dnešního pohledu jako „snazší“ – nenávratné manželské půjčky, nenávratné půjčky na stavbu rodinného domku včetně cenově dostupné parcely přidělené od místního národního výboru (MNV) – je třeba si uvědomit, že komunistický režim za to vyžadoval neustálé stvrzování své podpory účastí na rozličných manifestacích, oslavách a rituálech. Ty byly „rozesety“ po celém kalendářním roce a které bylo nutno navštěvovat, chtěl-li si běžný občan udržet přízeň mocných a nevystavovat se kupř. možným problémům na pracovišti či nepříjetím dítěte na školu apod. Politizace tak vstupovala do každodenního života a bylo nutné se jí podřídit. Víc než výmluvné jsou v tomto ohledu mnohé ze zápisů kronikáře Jaromíra Sládka v městské kronice k roku 1984.

POČASÍ

Letošní rok byl nejhorší z několika posledních let. Největší škody byly způsobeny suchem a vichřicemi. Nepřízeň počasí se projevovala v nevhodném rozdělení srážek i teplot. Tak leden byl teplejší než únor, přšelo nebo slabě sněžilo. Chyběla vydatná vlaha ze sněhové pokrývky. Minimální teploty v lednu byly jen do -10 °C, odpolední víckrát až do +8 °C. Únor měl více chladných dní a mrazy i sněžení pokračovaly také v březnu. Po dva týdny klesaly teploty ještě na -6 °C.

Jaro nastoupilo tedy opožděně, v dubnu byly četné ranní mrazy, koncem měsíce až -5 °C. Květen, od začátku teplý, bez ranních mrazíků, přinesl v prvních bouřkách jen málo vláhy, při teplotách 20–26 °C se začalo projevovat sucho a nutnost zavla-

Předseda MNV Josef Šmelhaus a úřednice MNV Anna Kvasničková v obřadní síni při vítání občánků

žování. V červnu jsme zaznamenali několik letních dnů nad 25 °C, ale noční teploty zůstávaly nízké, častěji do 10 °C, 12. června dokonce 4 °C. Srážky stále chyběly i v dalších měsících, hlavně v srpnu.

Letní období se vyznačovalo podnormálními teplotami, ale malým množstvím slunečního svitu. V jediném červencovém týdnu vzrostla abnormálně teplota z 18 °C na 36 °C ve stínu, od 6. do 12. července postupně: 18 – 20 – 24 – 27 – 30 – 36 – 31 °C.

Jinak byly v 11 dnech teploty pouze do 20 °C, 17. července dokonce 13 °C odpoledne! Ostatní dny se teploty pohybovaly od 20 do 25 °C. Srpen vypadal podobně, ale byl sušší. Častěji řádily vichřice, hlavně při přechodu ze severovýchodního proudění na jihozápadní a západní. Vichřice polámaly větve stromů, obtížených ovocem, např. švestky.

V září jen první čtyři dny byly letní, jinak bylo chladno, větrno, zato více srážek. Říjen už nemohl teplotami vyrovnat, co chybělo v létě, i když byl bez mrazů, s teplotami i do 20 °C. Celý podzim byl poměrně teplý, ani v prosinci nebyly větší mrazy než -6 °C. Na podzim více přšelo, 23. listopadu se přihnala vichřice rychlostí více než 100 km v hodině. Nadělala četné vývraty a polomy, hlavně ve smrkových porostech a poškodila střechy. Zde byly následky vichřice menší než v jiných krajích. Vánoce byly bez sněhu, pravá zima nastoupila až k Novému roku.

Celkem byl rok 1984 studený, až do podzimu suchý, průměrná roční teplota 7,54 °C.

ÚRODA

Nástup do prací na polích a v zahrádkách byl možný až po 20. březnu. Přesto daly obilniny vysoké výnosy, především díky ozimům, také cukrová řepa vykazala vyšší výnosy než průměrné. Žně probíhaly za sucha, končily 28. srpna, i pro podzimní práce bylo počasí příznivé.

Nízké ranní teploty v červnu a červenci nepřály růstu náročnější zeleniny, okurkám, rajčatům a paprice, úroda proti loňskému roku byla sotva poloviční. Sklízeli hlavně ti, kteří mají skleníky nebo fóliovníky. Dobře prospívaly košťaloviny, kořenová zelenina, cibule a česnek. Leckde dosáhla cibule rekordní váhy až 370 g usušená, takže tři stačily do 1 kg.

ŠKŮDCI

Na zelenině a ovoci se vyskytovaly snad všechny druhy mšic, dále svilušky, dvakrát se ukázala záplava dřepčičků, kteří zpracovávali mladé listy košťalovin až na žebra. Na bramborových porostech byla častá mandelinka.

OVOCE

Následkem menšího slunečního záření (asi tři čtvrtiny normálu) špatně vyzrálo ovoce, někde ani nedozrálé hrozny vinné révy a vlašské ořechy měly slabou sko-

řápku. Urodilo se hodně peckovin, třešní, nejvíc však broskví, meruněk, všech druhů švestek, slív a rynglů, až se tíhou plodů lámaly větve. Dost bylo drobného ovoce, rybízu, angreštu a jahod. Úspěšný rok měli včelaři, kteří se v okrese dostali na 2. místo v dodávce 6,37 kg medu na 1 včelstvo.

HOUBY

Po několika nepříznivých letech rostly na podzim ve velkém množství nejrůznější druhy hub, také hřibovitých, o kterých jsme se domnívali, že snad už vymizely.

MNV – ZMĚNY

Utvořením střediskové obce nastala změna ve funkci tajemníka MNV, kterým je od nového roku uvolněný funkcionář. Na základně doplňovací volby nastoupil do této funkce poslanec MNV Petr Valeš. Dosaďní tajemník MNV Radomír Pacina po onemocnění a po operaci srdce odešel do invalidního důchodu a byl funkce tajemníka zproštěn. V červenci odešla do důchodu účetní MNV Anna Kvasničková.

ČINNOST MNV

Nejdůležitější a zásadní otázky života střediskové obce projednává MNV na svých

veřejných plenárních zasedáních. Obvykle s nimi spojuje i politickou výchovu občanů. Na úvod zasedání zařazuje kulturní vložky a projev k významným výročím, vzpomínkovým oslavám apod. Zasedání se konají v sále agitačního střediska v hotelu Záložna, který tomuto účelu plně vyhovuje. V sousedství sálu je umístěno okrskové kulturní zařízení, jehož vedoucí Alexandra Chlomková tu zajišťuje vhodnou výzdobu sálu k různým příležitostem, pořádá výstavy, besedy, soutěže spolu s dalšími organizacemi Národní fronty.

Řádná plenární zasedání se konala:

23. února: hodnoceno hospodaření v minulém roce, schválen rozpočet na r. 1984. Za Okresní národní výbor (ONV) přítomen aktivista MNV Václav Beneš.

19. dubna: projednán průběh jarních prací v JZD, veřejný pořádek, požární ochrana, péče o životní prostředí.

28. června: závěr školního roku v MŠ a ZŠ, činnost občanských výborů, schválen plán práce MNV na 2. pololetí. Předána tři čestná uznání za dobrou práci a MNV odměna za účast v soutěži.

27. srpna: příprava nového školního roku na školách, hodnocení průběhu žní a zásobování v letním období. Za ONV pří-

tomen Ing. Karel Dolejš, předseda Výboru lidové kontroly (VLK) ONV.

6. prosince: projednány otázky obchodu a služeb v místě, schválen jednotný plán kulturně výchovné činnosti na r. 1985.

Rada MNV zasedala pravidelně po čtrnácti dnech za účasti téměř stoprocentní. Rada i komise pracovaly podle pololetních plánů.

ROZPOČET MNV

V roce 1984 byl plánovaný rozpočet v příjmech i vydáních dodržen jen s malými rozdíly v některých položkách. Vyšší výdaje vznikly v kapitole školství rekonstrukcí školy v přírodě v Proseči. Byly však minimální vzhledem k pomoci MNV, který zapůjčil bezplatně lešení, pomáhalo také JZD, Strojbal a jiné provozovny, rodiče a učitelé.

Příjmy:	1960 631,15 Kčs
Výdaje:	1908 457,12 Kčs
Zůstatek:	52 174,03 Kčs

VÝSTAVBA OBCE

V rámci volebního programu byla dokončena a dána do zkušebního provozu čistíčka odpadních vod. Podle názoru odbor-

Výstavba čističky odpadních vod v Záměstí probíhala v letech 1977–1984

níků patří k nejlepším v kraji. Dále byla provedena část kanalizace v Boleslavské ulici a rekonstrukce autobusové čekárny. Byla už značně poškozena, v nynější podobě dobře zapadá do parkové úpravy náměstí.

Koncem roku začala demolice zchátralého domu v rohu náměstí, kde bude vybudována potravinářská prodejna [viz foto domu na předchozí straně].

V Záměstí byla vyčištěna a vybetonována protipožární nádrž. Do příštího roku bude dokončena rekonstrukce sportovního hřiště a jeho zařízení, také pro spartakiádní vystoupení.

Připravuje se centrální rozvod místního rozhlasu pro připojené obce. Zatím je zaveden na Hasinu a provedena kabelizace pro Lededky a Podlužany. V další etapě se nalézá rozvod silových kabelů.

Začaly práce na opravě hřbitovní zdi a vytvořeny podmínky pro výstavbu chodníků.

Škola v přírodě v Proseči pod Ještědem si vyžádala další práce, aby dobře sloužila svému účelu.

Náročný projekt výstavby nové obřadní síně, společenského sálu a rekonstrukce radnice je v přípravném stadiu.

Na přidělených parcelách za ZŠ pokračovala výstavba rodinných domků, stejně tak v prolukách.

PŘIPOMÍNKY K JÍZDNÍMU ŘÁDU ČSD

Občané města i návštěvníci z Prahy nejsou spokojeni se zrušením přímých vlaků do Prahy a zpět od nového jízdního řádu. Připomínky MNV dané ČSD nebyly v tomto roce respektovány.

NOVÉ OBSAZENÍ LÉKÁRNY

Od srpna vede zdejší lékárnu PhMr. Květoslava Mlíková. MNV pro ni bytové podmínky vytvořil tím, že uvolnil bytovou jednotku, kterou dosud užívala MŠ pro své první oddělení dětí od 2 do 3 let.

ÚPRAVA CEN

Maloobchodní ceny nealkoholických nápojů, sirupů, limonád, minerálek, sodovek, džusů byly zvýšeny od 15. října. Zvýšení cen se týká i piva.

ZVÝŠENÍ PLATŮ A PŘÍDAVKŮ

S platností od 1. ledna se zvyšují platy pedagogických, zdravotnických a některých dalších pracovníků, podobně se zvyšují

nízké starobní důchody, přídavky na děti a dávky v mateřství.

ZEMĚDĚLSTVÍ

JZD 6. květen se sídlem v Košíku dosáhlo uspokojivých výsledků. Letošní rok byl příznivý jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě.

Jarní práce započaly se zpožděním po 20. březnu, ale 20 traktoristů využívalo každé vhodné chvíle, sobot i nedělí a včas je zvládlo. Byl zaset jarní ječmen na 227 ha, oves na 10 ha, cibule semenačka na 8 ha, cukrovka na 280 ha, jetele, vojtěšky a krmné směsky na 165 ha.

Žně zahájilo JZD 13. července u ozimého ječmene z 352 ha. Po přestávce, než došlo další obilí, se sklízela ozimá pšenice, pak jarní obilniny do 28. srpna, kdy žně končily. Sklízelo se za sucha devíti vlastními kombajny. Posklizňová úprava nebyla tak náročná jako vloni.

Sklizeň píce byla průměrná, pro kuřiči a luštěniny nebyl rok příznivý.

V obilninách bylo dosaženo nejvyšších výnosů od začátku socializace vesnice.

PRŮMYSL

V Rožďalovicích je soustředěn do čtyř menších provozoven.

Provozovna národního podniku (n. p.) Strojbal splnila roční plánované úkoly beze zbytku v objemu i kvalitě. Hlavním výrobním programem jsou konzervové obaly, do 1 kg. Během roku byla nutná mimořádná opatření, prodloužené a mimořádné směny, vzhledem k nerovnoměrným dodávkám pocínovaného plechu a méně kvalitnímu materiálu. Při tom se osvědčila socialistická soutěž k 40. výročí Slovenského národního povstání, do které se zapojilo 96,5 % pracovníků. V Brigádě socialistické práce je 73 pracovníků, 7 kolektivů; 45 pracovníků je držitelem bronzového odznaku. V soutěži mladých do 30 let je 76 % pracovníků. Závazky se zaměřují na plnění volebního programu MNV, na pomoc zemědělství – bylo sklizeny 1,5 t sena z těžko přístupných ploch. Pro značnou část zaměstnanců dojíždějících z okolí byl získán autobus. Přípravuje se otevření vlastní vývařovny, dokončena rekonstrukce železniční vlečky, upravena skládka odpadního plechu, zmodernizovány čtyři bytové jednotky. Novým vedoucím provozovny je od března Miroslav Straka.

Provozovna Prefy, n. p. Hýskov, závod Městec Králové, vyrábí dnes studniční

skruže, meliorační desky, stropní desky, zatěžovací sedla pro tranzitní plynovod SSSR – NSR. Objem výroby 7 880 000 Kčs zvýšený v třetím čtvrtletí o 2 000 000 Kčs byl splněn. Již několik let je zdejší provozovna mezi ostatními na prvních třech místech. K 45. výročí svého trvání dostala čestné uznání vlády ČSSR a Ústřední rady odborů. Provozovna má 38 zaměstnanců, z toho 16 žen. Práce je tu dnes zmechanizována, přesto o ni není potřebný zájem.

Provozovna Okresního stavebního podniku provádí surovou výrobu pilařskou a hotové výrobky: všechny druhy řeziva, hranoly, kratinu a surové vlysy pro výrobu parket, přepravní palety, lešeňové podložky a palubky. Na prodej připadá 93,9 % organizacím, zbytek soukromým osobám. Plán hrubé výroby ve výši 6 514 700 Kčs byl splněn na 99,52 % následkem snížení ceny palet, což mělo také vliv na nižší zisk. Produktivita práce na jednoho pracovníka dosáhla 103,74 % plánu. Plánovaný stav zaměstnanců 30, skutečný stav 29 zaměstnanců. Postupně se zlepšuje pracovní prostředí, práce je mechanizována, zaváděny moderní výkonné stroje, např. jeřáb aj.

Provozovna výrobního družstva Polaban má čtyři stálé a kolem 35 domácích pracov-

nic. Její roční plán v hodnotě 2 381 690 Kčs byl splněn na 100 %.

VEŘEJNÝ ŽIVOT

Při úmrtí generálního tajemníka ÚV KSSS a předsedy presidia Nejvyššího sovětu SSSR Jurije Andropova byly na MNV vyloženy kondolenční podpisové archy a v den pohřbu uctěna jeho památka dvěma minutami ticha za zvuku sirén.

Komise pro májové oslavy, složená ze zástupců KSČ, MNV a MV NF (Místní výbor Národní fronty), byla tentokrát rozšířena o komisi pro zabezpečení průjezdu Závodu míru (ZM). Směna NF k jarnímu úklidu a opatřením k ZM měla masovou účast v obou termínech 14. dubna a před ZM.

1. MÁJ

Prvomájová manifestace se konala za pěkného počasí, účast v průvodu byla vysoká. Po budíčku místním rozhlasem se řadil na náměstí průvod. Za vlajkonoši, obrazy státníků a transparenty nastoupily děti z mateřské a základní školy, též z Košíka a okolních obcí, s mávátky a vlaječkami, dále se zařadily uniformované složky, požárníci, sestry z domova důchodců a Čes-

Pila v Zámostí na snímku z počátku 80. let 20. století

koslovenského červeného kříže (ČSČK), členové tělovýchovy a ostatní občané.

V čele průvodu šli poslanci MNV a funkcionáři KSČ. Průvod procházel z náměstí Husovou, Tyršovou a Boleslavskou ulicí na sportovní hřiště.

Manifestace začala v 9.30 hymnami, básní pionýrky ZŠ, uvítáním hostů a občanů předsedou MNV. Projev měl poslanec Středočeského krajského národního výboru soudruh Čejka. Závěrem zazněla Internacionála.

ZO Svazarmu předvedla nato ukázky z výcviku služebních psů. Přátelské utkání v kopané mezi neregistrovanými hráči Strojbalu a JZD skončilo vítězstvím JZD. Od 14 hodin probíhalo na hřišti ještě sportovní odpoledne, kterému počasí příliš nepřálo.

BĚH VÍTĚZSTVÍ

Konal se 4. května v 16 hodin jako Memorál Váši Taraby.

OSLAVA DNE VÍTĚZSTVÍ

Dne 8. května koncertovala na náměstí dechová hudba a řadil se lampionový prů-

vod. Ve 20 hodin odcházel k pomníku padlých u staré školy a k hrobům rudoarmějců na hřbitově. Zde po položení květů zahrála hudba Pochod revolucionářů, na hřbitově hymny. Následovala báseň a projev kronikáře Jaromíra Sládka. Po Internacionále uspořádali svazarmovci ohňostroj.

Dne 9. května Základní organizace Svazarmu provedla náborovou soutěž ve střelbě ze vzduchovky.

ZÁVOD MÍRU

Před průjezdem ZM 12. května se prováděl opět úklid, hlavně však výzdoba ulic, obchodů a podniků.

V úterý 15. května od 14 hodin se shromažďoval na ulicích velký počet občanů na trase ZM od Žitovic ulicemi Tyršovou, Husovou, náměstím a Ruskou ulicí z města na Mlýnec a Kopidlno. Školní mládež vítala účastníky ZM na různých místech trasy a byla posílena žáky ze školy v Dymokurech.

MDŽ

K Mezinárodnímu dni žen 8. března uspořádal Místní výbor KSČ, MV NF a MNV

slavnostní schůzi, na které po projevu Oldřicha Suchoradského, předsedy MV KSČ, vystoupil s kulturním programem pěvecký kroužek ZŠ a v druhé části pražští profesionální umělci s pestrým pořadem k MDŽ. Účast však nebyla příliš velká, třebaže program byl hodnotný a zajímavý pro každého.

POLITICKÝ A KULTURNÍ ŽIVOT

Místní výbor KSČ zpracovává politickou linii strany na určité období v oblasti veřejného a společenského života. Zavazuje své členy k plnění této linie na pracovištích stejně jako ve veřejném životě. Vliv KSČ se přímo uplatňuje např. při veřejných schůzích – 8. března k mezinárodní situaci a významu MDŽ, při organizování májových oslav a Měsíce přátelství, dále na všech úsecích veřejného života, ve společenských organizacích prostřednictvím členů KSČ jako poslanců a funkcionářů. Politické uvědomování občanů a kulturní výchova se dostává na veřejná plenární zasedání MNV v podobě projevů a kulturních pořadů k významným výročím a oslavám.

Svazarm zorganizoval 1. ročník výstavky malotraktorů a fréz domácí výroby na cvičišti Tělovýchovné jednoty Sokol – velmi úspěšné, bohatá návštěva.

Při slavnostním vyhodnocení okresního kola celostátní soutěže kronikářů dne 29. srpna v sále Polabského musea v Přerově nad Labem obdržel druhou cenu městský kronikář Jaromír Sládek za zápisy v kronice a soutěžní práci „Rozvoj školství v Rožďalovicích“.

MNV a Sbor pro občanské záležitosti (SPOZ) v rámci péče o staré spoluobčany zařizují pomoc finančně slabším občanům, společné stravování, které je pozitivně hodnoceno, postupně vybavují Klub důchodců. Využívají plně prostředků doplňkové péče. Vykonnávají návštěvy při významných životních jubileích apod.

V péči o staré občany má významné místo zdejší domov důchodců (DD) v bývalém zámku a v budově na náměstí. Kapacita je 301 lůžko. V poslední době bylo upraveno nádvoří, vrata, zahrada, přistavěna dílna pro údržbáře, vylepšuje se vnitřní vybavení údržbářskou prací. Vedoucím DD je soudruh Líbal.

SOVĚTSKÁ SOUTĚŽ V PŘEKLADU BÁSNÍ VIKTORA DYKA

Je zajímavé, že v SSSR uspořádal týdeník Něždělja pro své čtenáře soutěž o nejlepší překlad veršů českého básníka Viktora Dyka, jehož matka Hedvika Patrovská pocházela z Rožďalovic a je zde pohřbena. Ke třem nejlepším překladům náleží básně „Rožďalovice“ ze sbírky *Devátá vlna*. Autorkou překladu je Julija Moroškinová, bývalá učitelka, více než 80letá.

STŘEDISKOVÁ KNIHOVNA

Patří k neaktivnějším kulturním zařízením ve střediskové obci kromě Střediskového kulturního zařízení, s nímž spolupracuje. Úzká spolupráce se vyvinula se základní školou. V tomto roce se uskutečnilo 58 besídek pro děti s návštěvností 1467 dětí a dvě pro dospělé s účastí 40 občanů. Knihovnu navštívilo 2568 čtenářů, registrováno je 340 čtenářů, z toho 126 do 14 let a 24 do 19 let, výpůjček bylo 17 603 knih a časopisů. Ke konci roku měla SK 10 426 knih. Za svou činnost obdržela středisková knihovna čestné uznání ministerstva kultury, které v červnu převzaly na zámku v Čes-

kém Krumlově obě pracovnice knihovny Svatava Krumpholcová a Zdenka Krupková.

KINO

Promítá filmy v sále Radnice. Počet diváků klesá, přestože propagace tištěnými programy a uveřejňováním v měsíčníku *Rožďalovicko* je pravidelná. Dobré výsledky přináší spolupráce se školami: promítání školních filmů, filmový festival na podzim a filmové rozloučení se školou v červnu. Za Františka Horušického převzal pokladnictví v kině soudruh Radomír Pacina.

NOVÝ ŠKOLSKÝ ZÁKON

Rokem 1984 byla ukončena organizační a obsahová přestavba celého školství a systém výchovy a vzdělávání byl vytyčen novým školským zákonem, schváleným 22. března na zasedání Federálního shromáždění ČSSR. Základní vzdělání se rozšiřuje na 10 let povinně, čímž se všem žákům dostane středoškolského vzdělání.

LINDNEROVA ZŠ

Letos poprvé vycházeli všichni žáci z osmé třídy. Z celkového počtu 24 bylo všech 14

Závod míru projížděl Rožďalovicemi v úterý 15. května 1984

přihlášených žáků ke studiu přijato: 6 do gymnázia (4 Nymburk, 2 Jičín), 2 na střední elektrotechnickou školu (Mladá Boleslav, Kolín), 1 na Střední zemědělskou technickou školu v Poděbradech, jeden na vojenské gymnázium v Praze.

Do učňovských oborů nastoupili: 1 řezník, 2 do ŽOS, 1 konzervářka, 1 knihařka, 2 zedníci, 1 autoklempíř, 1 truhlář, 1 prodavačka.

Ve školním roce 1984/85 bylo na škole zřízeno 10 tříd s 291 žáky.

Na škole je ustanoveno osm zájmových kroužků a dva dívčí kluby. Nejbohatší a nejúspěšnější činnost má šachový kroužek TJ Sokol, vedoucí Oldřich Suchoradský, a pěvecký, vedoucí Drahomíra Říhová.

Šachový kroužek se účastnil mnoha turnajů od okresních až po celostátní a získával velmi pěkná umístění.

Pěvecký kroužek vystupoval při různých slavnostních příležitostech v městě i okolí, účastní se soutěží, např. soutěže „Písň přátelství“, v soutěži „Svátky písni“ získal 2. místo na okrese. K Roku české hudby dostal uznání za podíl na rozvoji kultury a bohatou veřejnou činnost.

Z POZOROVÁNÍ PŘÍRODY

3. dubna přiletěly vlaštovky současně s čápy, kteří si upravili staré hnízdo v Obůrce a vyvedli čtyři mladé. Koncem srpna se shromažďovali pod Židákem a odletěli.

30. května mezi 19. a 20. hodinou nastalo částečné zatmění slunce, pro velkou oblačnost se však nedalo skoro ani pozorovat.

23. listopadu v noci a během dne dosahovala vichřice od jihozápadu rychlosti nad 100 km v hodině a nadělala velké škody také na ovoci.

Na konci listopadu a na začátku prosince za mírného počasí přelétávala pravidelně dvě velká hejna divokých hus, celkem kolem 100 kusů ve směru od Podlužan k Mlýnci. Pozoroval jsem je čtyřikrát k večeru, neboť je prozradilo hlasité hejkání. Ranní přelet jsem nezastihl.

POHYB OBYVATEL, ŽIVOT LIDÍ

V roce 1984 se narodilo devět chlapců a pět dívek. Vítání občánků bylo čtyřikrát v roce. Sňatek byl uzavřen jeden v místě, ostatních 14 bylo delegovaných. Zlatou svatbu oslavili Anna a Václav Hofmanovi 25. srpna pro nemoc doma, kam jim přišli blahopřát zástupci MNV a SPOZ.

Během roku zemřelo 22 žen a 9 mužů, kteří se dožívají vysokého věku v menším počtu. Jako nejstarší z žen zemřela Marie Stránská v 96 letech, z mužů Karel Vávra v 91 letech, jako nejmladší z žen zemřela Anna Košvancová v 83 letech, kdežto z mužů Antonín Mach a Vlastimil Kubíček v 64 letech. Nejstarší občankou města vůbec je Anna Valešová, která se v prosinci dožila 101 roku, což bylo oslaveno v DD. 75 let se dožilo šest mužů a 11 žen, 80 let jeden muž a sedm žen, 85 let jeden muž a čtyři ženy. Průměrný věk, kterého se dožívají ženy je téměř 80 roků, u mužů 77 roků. Ženy, které překročily věk 75 roků, je téměř třikrát tolik co mužů.

REKREANTI NA ROŽDALOVICKU

Protože Rožďalovicko je hezkým koutem naší vlasti a není příliš zasaženo zápornými jevy civilizace, vyhledávají tu možnost rekreace četní obyvatelé Prahy. S místními občany se celkem dobře sžívají, jak svědčí některé zprávy v novinách. Díky těmto rekreatům mění se některé nepěkné objekty ve vkusně zařízené chalupy, a zachrání se tak značné hodnoty. Nejrušnější bývá letní období, kdy přijíždí na prázdniny nebo k příbuzným hodně dětí. Je prospěšné všem, že MNV pečuje o udržení zdravého životního prostředí.

ZEMŘEL UČITEL FRANTIŠEK HAZDRA

O Vánocích 27. prosince zemřel náhle ve věku 72 let rožďalovický rodák a učitel František Hazdra. Působil na zdejší škole od roku 1938 a ještě několik let v důchodu. Byl vždy svědomitým a obětavým pracovníkem školy, zasloužil se o vybavení školního hřiště, o vybavení odbor-

Učitel František Hazdra (1912–1984) působil na zdejší škole od roku 1938, od počátku 70. let se spolupodílel na zřízení Pamětní síně rodáků a přítel Rožďalovic ve zdejší staré škole

né pracovny fyziky a chemie, pracoval na přístavbě školy a v důchodu se věnoval zřízení Pamětní síně rodáků a přítel Rožďalovic, kde dělal několik let zasvěceného průvodce. Příspěvky pro místní časopis *Rožďalovicko* čerpal z archivních pramenů, které získával přátelským stykem s odborníky v tomto oboru. Ve Františku Hazdrovi město ztratilo významného kulturního a veřejného pracovníka. Světlou vzpomínku na něho si zachovávají nejen jeho bývalí žáci a spolupracovníci ze školy, ale jistě také ostatní občané.

CELKOVÉ HODNOCENÍ NA ZÁVĚR

V místních podmínkách byl tento rok úspěšný v dalším všestranném rozvíjení politického, kulturního a společenského života střediskové obce. Rožďalovičtí občané, vedení místními orgány strany a státní moci, plnili svědomitě své pracovní úkoly předposledního roku sedmé pětiletky, a tak se plnou měrou podíleli na mírovém rozkvětu naší socialistické vlasti. Velkou pozornost věnovali přípravám oslav 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, důstojnému uvítání účastníků Závodu míru v našem kraji a náviku na celostátní spartakiádu v příštím roce. Také zdejší školy jsou připraveny odpovědně plnit svou úlohu v novém systému výchovy a vzdělání s povinnou desetiletou docházkou. Všichni uvědoměli občané pak stojí na straně pokroku a míru ve světě.

Připravil Viktor Dobrev

Dopis Ježíškovi

Každý rok v tomto předvánočním čase si najdu chvíli, abych si pustil DVD *Vánoce s Františkem Nepilem*. Povídky namluvené samotným autorem jsou něco jako pohlazení po duši. Svým osobitým humorem popisuje předvánoční shon, pečení cukroví a vánoční zvyky. Poslední povídka se jmenuje „Dopis Ježíškovi“. Snad nebude na škodu malé zamyšlení nad touto povídkou.

„Milý Ježíšku, nehněvej se, jestli Tě budím, já jsem se totiž nikde nedočel, do kolika spíš, ale hlavně si nemysli, že si na Tebe vzpomenu, jenom když se blíží Vánoce a když je v dohledu Tvoje nadílka, to je náhodou jenom náhoda, já naopak na Tebe občas vzpomínám každou chvíli pořád a dobře vím, že přinést něco pod stromeček není Tvou povinností, že tak odměňuješ jenom ty, kteří si to opravdu zaslouží, a to já třeba ani nejsem, ale pro případ, že bych to přece jen byl, Ti píšu, co bych rád.

Mně totiž nemusíš nic povídat, já vím moc dobře, co to je vymýšlet pro někoho dárek, když člověk neví co dřív a když musí dělat spoustu jiných věcí, a kromě toho Tě asi příjemně překvapím, protože ta přání mám jenom tři.

Především bych si přál, aby tady u nás bylo hezky, i když nám nejde o hlavu, aby náš národ nebyl nejskvělejší, jenom když je s ním zle, vzpomeň si, milý Ježíšku, jak naši lidé stáli při sobě, když Ti bylo teprve tisíc devět set třicet osm let, tisíc devět set třicet devět a dál, i když Ti bylo ještě tisíc devět set čtyřicet čtyři let. V krámech byl samý umělý med, ponožky na body, vajíčka na lístky, zákaz tancování, zavřené školy, a ještě mnohem horší věci, ale lidé se rádi viděli a věděli, že patří k sobě, i když mezi nimi byly také černé ovce.

Pár let nato dopustil ovšem Tvůj tatínek to podivné lidí pomatení, kdo jako tím všechno, kdo jen něco a kdo nic, nu a jak jsou naši lidé z něčeho takového venku, začnou se na sebe utrhnout, osočovat, začínou se tahat o každou kost a už není tak dobře, jako když bylo zle. Proto mám tohle první přání.

Za druhé bych si přál pod stromeček, milý Ježíšku, abych nemusel věčně poslouchat, že za to staré a špatné neseme odpovědnost my všichni. Já vím, že jsem si už na to měl zvyknout, neboť slyším, div ne celý život, jak všichni můžeme za to či

Zdroj kresby: radioteka.cz

ono. Čtyřicet let jsem byl například odpovědný za světový mír, jak nám říkali.

Já byl odpovědný za mír, pan Pelc taky, Vašek Větvička, teta Mařka, Vojtíšek z Libin, co jedl psy, Karel Höger, všichni jsme prý nesli odpovědnost, jestli někam začnou lítat rakety a jestli někam vtrhnou tanky.

No, a teď kdekomu čte kdekdo levity, jak jsou všichni spoluodpovědní za to, co tu bylo, a že všichni byli tak trošku kolaboranti, ale oni nebyli, to každý dobře věděl, kdo kolaborantem je a kdo jim není. Dobře jsme věděli, kdo nás drží nad vodou a kdo je náš, dokonce jsme to věděli o hodně líp, než teď vědí ti nejlepší nekolaboranti, kdo je jejich dneska a kdo jejich byl i dřív.

Proto Tě prosím, milý Ježíšku, ať už nemusím poslouchat naivnosti, co jsme měli a neměli dělat například o volbách a podobných událostech.

Třetí přání mám, milý Ježíšku, spíš asi na Tvého tatínka, protože on dovede i vnukat, ale řeknu ho Tobě, protože Ty mu ho můžeš tak jako naznačit, tak jako nasadit do hlavy, on na Tebe dá, vždyť jsi jeho jediný synáček a jedináčkům splní tatínkové všechno dřív, než si o to řeknou. Naznač tedy, milý Ježíšku, tatínkovi, co má vnuk

nout členům našich zákonodárných sborů, těm, co je tak honíme, co na nich chceme, aby bez zamyšlení, bez rozvažování, ještě v ten samý den vymysleli a uzákoni-li něco moudrého a ze všech stran pečlivě zváženého, naznač tedy, milý Ježíšku, tatínkovi, ať jim vnukne tohle: aby úplně každý zákon, každé usnesení sloužily hlavně především těm lidem, kterým bys, Ty Ježíšku, nadělil něco pod stromeček, aby tedy nechránilo zloděje před okradeným, násilníka před přepadeným, povaleče před člověkem, který poctivě pracuje, výtržníka před napadeným a podvodníka před podvedeným.

Demokracie, to je přeci soustava dobrých a spravedlivých zákonů a mně jde o to, aby poctiví lidé necivěli jako prostomyslní a podvedení truhlíci na demokracii, kterou si vymodlili, ale nad kterou si mnou ruce vykukové a rošťáckové, co by se měli bát chodit po ulici.

Milý Ježíšku, mám chuť ještě nejméně na další tři přání, ale obávám se, že by sis pomyslel: podej čertu prst a chce hned celou ruku, tak raději už mlčím.“

*Krásné Vánoce přeje
Ruda Valeš*

Léta 1993–1994

ROK 1993

Od 1. ledna je Československá republika rozdělena na dva samostatné státy. Česká republika a Slovenská republika. V naší době zanikl název Koruna československá (Kčs) a vznikl název Koruna česká (Kč).

Výroční členská schůze se konala v sobotu 13. března na radnici v Rožďalovicích. Je schváleno od letošního roku zvýšení ceny brigádnické hodiny z 25 Kč na 30 Kč. Od roku 1994 zvýšení ceny povolenky pro dospělé z 280 Kč na 300 Kč a zvýšení ceny celoroční hostovské z 600 Kč na 900 Kč.

Na základě žádosti z loňského roku Okresní úřad Nymburk zkrátil pro revír Mrlina 2 v roce 1993 všeobecný zákaz lovu ryb od 16. března do 16. května.

Rybářský ples byl pořádán v sobotu 13. března v Rožďalovicích. Hrál hudba Záhornice. Prodalo se 210 vstupenek po 25 Kč. Za lístky do tomboly byl příjem ve výši 5880 Kč.

Hospodář Nechánský vydal 181 povolenek dospělých, 52 dětských, 20 celoročních hostovských, 67 krátkodobých prázdninových. Na revír se v tomto roce vysadilo 35 q kapra, 2,7 q lína a 2,5 q štiky.

Druhý ročník rybářských závodů dospělých se konal v neděli 25. dubna na nádrži v Žitovlicích. Za účasti 68 rybářů zvítězil Ivan Černoš z Rožďalovic s celkovým úlovkem 204 cm ryb. Dětské rybářské závody proběhly v sobotu 5. června v Podlužanech za účasti 23 dětí. Zvítězil Jan Růžička z Rožďalovic s celkovým úlovkem 559 cm ryb.

Jen okrajově se naši rybářské organizace dotklo navrácení pozemku Theobaldu Czernínovi na Dymokursku. Jednalo se o neupravené vodní toky Záhornický potok a Nečaský potok. Patřily sice do rybářského revíru Mrlina 2, ale byly vedeny jako chráněná rybí oblast, a proto je naši rybáři nikdy neužívali.

V pátek 30. července zemřel ve věku 69 let Josef Novák z Křince. Rybář, který od roku 1961 do roku 1990 vykonával funkci zástupce hospodáře a 30 let se staral o rybařinu na Křinecku.

Dne 1. října je ukončen rybolov na nádrži Hasina. Jsou zde postupně zakomarovány největší ryby z podzimních výlovů. Rybáři začínají s tímto rozhodnutím hospodáře nesouhlasit. Vadí jim každo-

Josef Novák na výlovu rybníka Na Holi 11. října 1975

roční zásah do této sportovní vody při jarním výlovu.

Na chovné soustavě Holských rybníků je při podzimních výloveh celkem 54 q kapra, 15 q lína, 4 q amura a 2 q štiky. Hospodář Nechánský za pomoci své manželky začal při výloveh s prodejem ryb občanům Rožďalovic a okolí. Tento prodej na hrázi se na příštích 20 let stal velkou tradicí.

Tržní hospodářství – termín, který v této době hýbal celou společností, zasáhl i naše rybáře. Již v průběhu roku upozorňoval hospodář Nechánský na skutečnost, že si brigádu zaplatilo celkem 28 rybářů. Organizaci to sice přineslo finanční prostředky, ale on nemá lidi na práci kolem rybníků. Výborová schůze 6. prosince rozhodla: Rybář, který má odpracovaných 10 hodin brigády, dostane každou další odpracovanou hodinu proplacenou – 30 Kč za hodinu. V tomto roce je takto proplaceno celkem 184 hodin.

Celkový úlovek ryb v roce 1993 na revíru Mrlina 2 opět překonal váhu 60 q. Je uloveno 4174 kusů ryb o celkové váze 6231 kg.

ROK 1994

Cena členské známky pro dospělé byla zvýšena z 60 Kč na 100 Kč, dětská z 12 Kč na 20 Kč.

V rybářské organizaci Rožďalovice přišel rok velkých organizačních změn. Vše začalo v pátek 7. ledna na první výběrové schůzi v tomto roce, která se konala v restauraci Na Hřišti u hostinského Josefa Koláře. Ve svých 79 letech požádal jednatel Jiljí Pek z Křince o ukončení funkce. Této výborové schůze se zcela náhodou zúčastnila Jaroslava Nožičková, členka rybářské organizace od roku 1991. Slovo dalo slovo a členové výboru jí nabídli převzít jednatele s tím, že účetní Jana Zabloudivová nebude ve výboru samotná žena.

Rybářský ples se tento rok pořádal v sobotu 19. března na radnici v Rožďalovicích. Hrál hudba Záhornice. Prodalo se 257 vstupenek po 25 Kč. Příjem za lístky do tomboly byl 8250 Kč. Honorář za vystoupení hudby činil 2500 Kč.

V neděli 17. dubna se konala výroční členská schůze v Rožďalovicích. Hlavním bodem programu schůze byla volba nového výboru na další čtyři roky. Předseda Josef Košťák ve své zprávě uvedl: „Z důvodu velké absence členů výboru v minulém období navrhujeme snížit počet členů výboru z 23 pouze na 13, a to z členů, kteří chtějí pro organizaci něco udělat.“

Členy nově zvoleného výboru shrnuje následující tabulka:

Členové rybářského výboru v roce 1994

Josef Košťák	předseda
Zdeněk Řídký	místopředseda
Zdeněk Nechánský	hospodář
Vladimír Kapras	zástupce hospodáře
Jaroslava Nožičková	jednatelka
Jana Zabloudilová	účetní
Rudolf Valeš	pokladní
Ladislav Koňák	brigádní referent
Jiří Severa	referent čistoty vod
Zdeněk Kelyman	vedoucí rybářské stráže
Jan Nožička	vedoucí mládeže
Jaroslav Typlt	zástupce pro Křinecko
Jiří Procházka	zástupce pro Křinecko
Karel Cerman	člen revizní komise
Jiří Dlouhý	člen revizní komise
Luboš Senohrábek	člen revizní komise

Hospodář Nechánský vydal 180 povolenek dospělých po 300 Kč, 55 dětských po 100 Kč. Zájem o hostovské povolenky na dobře zarybněný revír Mrlina 2 je veliký a hospodář neodolal poptávce. Měl schváleno prodávat celoroční hostovské povolenky místním chalupářům v omezeném počtu. V letošním roce jich prodal 42 po 900 Kč každému, kdo projevil zájem. Tržba za povolenky poprvé v historii přesáhla 100 000 Kč, ale na revíru se opět objevili rybáři z Nymburka a Jablonce.

Během roku členové rybářské stráže odebrali celoročním hostům celkem 6 povolenek za přestupky, které jsme znali z dob svazového hospodaření. Nezapisoování a ukrývání úlovku, přivlastňování si podměrečných ryb, vzájemné vyměňování úlovků.

V neděli 24. dubna se zúčastnilo 60 rybářů 3. ročníku rybářských závodů na rybníku v Podlužanech. Zvítězil Jindřich Kulich z Křince s celkovým úlovkem 568 cm ryb. Závody dětí se konaly v sobotu 4. června také v Podlužanech. Při účasti 24 dětí zvítězil dvanáctiletý Miloš Hrozínek z Rožďalovic s celkovým úlovkem 442 cm ryb.

Dne 3. srpna 1994 zaslal Obecní úřad Vestec naší rybářské organizaci ukončení nájemní smlouvy na rybníky ve Vestci. Rybáři z Vestce se rozhodli založit samostatnou místní organizaci. Dne 27. září jsme obdrželi seznam 18 rybářů, kteří přešli do nově vzniklé rybářské organizace Vestec.

Začátkem září ukončuje Zemědělské družstvo Rožďalovice s naší rybářskou or-

ganizací nájemní smlouvu na nádrž v Žitovlicích. V sobotu 24. září rybáři nádrž v Žitovlicích slovíli a nalovené ryby rozvezli po revíru.

Dne 4. října podepisuje předseda rybářů Josef Košťák s předsedou Zemědělského družstva Ing. Jaromírem Hudcem novou nájemní smlouvu na nádrž Hasina a rybník „Záhumeník“ v Doubravanech. Jako nájemné je stanoveno každý rok v říjnu dodat družstevníkům 5 q kapra.

Podzimní výlovy na Holské soustavě rybníků proběhly od 1. do 29. října. Cel-

kový výlovek dosáhl historického rekordu 106 q ryb. Je rozhodnuto 15 q ryb vysadit na sportovní vodu na podzim jako bonus pro rybáře. Ostatní ryby jsou poprvé zakomorovány na rybníku v Doubravanech.

Po ukončení výlovu rybářský hospodář Zdeněk Nechánský oznámil: „K 31. 12. 1994 končím s funkcí hospodáře.“ Všichni předpokládali, že hospodáře převezme jeho zástupce Vladimír Kapras. Ten se však na výborové schůzi 31. října této funkce zřekl. Předsedu Josefa Košťáka čekal nelehký úkol, sehnat nového hospodáře. Výborová schůze konaná o měsíc později 28. listopadu rozhodla: Přípravu a prodej povolenek pro rok 1995 zajistí manželé Jan a Jaroslava Nožičkovi.

Na sobotu 17. prosince je svolána mimořádná členská schůze na radnici v Rožďalovicích. Schválila: zvýšení ceny povolenky od roku 1995 pro dospělé na 400 Kč, zvýšení ceny celoroční hostovské na 1000 Kč a zpřísnění vydávání této povolenky v počtu maximálně 20 kusů za rok. Rybáři jsou na schůzi seznámeni s rozhodnutím Zdeňka Nechánského. Nabídku na uvolněnou funkci však nikdo nepřijal, a tak rybářská organizace Rožďalovice končí rok 1994 bez rybářského hospodáře.

Úlovek rybářů na revíru Mrlina 2 dosáhl v tomto roce dalšího rekordu v historii organizace. Je uloveno 3865 kusů ryb o celkové váze 6725 kg.

Jan Nožička

Poslední výlov hospodáře Zdeňka Nechánského, rybník Na Holi 29. října 1994

Ptačí tvrdáci

Konec roku je čas slunovratu. Nejdelší noc a nejkratší den. Navíc s příslibem nejchladnějších týdnů a měsíců v celém roce. Pro volně žijící tvory čas strádání, nedostatku a vpravdě boje o holý život. A mnozí tento boj prohrají.

Většina ptačích druhů ani nezkouší takový zápas podstoupit. Riskují raději mnohdy neméně náročnější pouť do vlídnějších zeměpisných šířek a na jaře pak stejně riskantní návrat. Přesto se najde nemálo těch, kteří tváří v tvář mrazu, sněhových vánicím a nedostatku potravy zůstávají. A v čím dál mírnějších zimách se k nim přidávají další.

Kdo někdy měl nebo stále má v zimním období krmítko, jistě bude znát ptačí druhy, které jej s oblibou navštěvují. Jsou to především sýkory, z nichž nejčastěji pozorujeme sýkory koňadry a sýkory modřínky. Máme-li krmítko poblíž lesa, přiletí také sýkora uhelníček nebo sýkora babka, vzácněji sýkora lužní či sýkora parukářka.

Pravidelným návštěvníkem je brhlík lesní, který je vyhlášený hamoun. Nevezme si jen ta semínka, která spořádá. Ve svém dlátovitém zobáčku unese i čtyři slunečnicová semínka, která si pak ukrývá do různých skrýší pod kůru na horší časy. Na mnoho z nich ale zcela jistě zapomene.

I přes značný úbytek díky „krmítkové nákaze“ se na krmítkách zase začínají objevovat ve větším množství zvonci zelení.

Králíček obecný

Přidáte-li na krmítko i jablka nebo nasušené jeřabiny, určitě přilétne i kos černý nebo drozd zpěvný. Vlašské ořechy zase lákají sojku obecnou a strakapouda velkého.

Jsou ale druhy, ptačí tvrdáci, které jako by pohrdaly lidskou pomocí v době nouze. Přesto zimu dokáží přežít bez ohledu na nevlídné podmínky.

Mezi ty vůbec nejdolnější patří podle mého soudu strnadi. Ať již strnad obecný nebo strnad luční. V posledních letech i strnad rákosní. Na krmítku je neuvídně. I ty nejkřutější mrazy přečkávají v polích a po-

břežních porostech okolo rybníků a vodních toků, kolem stohů nebo silnic. Jen občas zalétnou k zásypu u mysliveckého posedu.

Spolu se strnady můžeme v rákosových porostech rybníků uprostřed zimy zastihnout i další méně známé druhy. Jedním z klenotů naší ptačí říše je sýkořice vousatá. Kromě pestrého zbarvení je tento druh výjimečný i tím, že v zimním období jsou jeho téměř výhradní potravou semínka rákosu, kterých je všude dost a dost. To je zřejmě důvod, proč ho na krmítku ani na zásypech pro bažanty neuvídně.

Kos černý (samice)

Sýkořice vousatá

K nejtuzilejším druhům mezi evropskými druhy patří i ti nejmenší. V potmělém, jehličnatém, zmrzlém lese můžete z korun smrků běžně zaslechnout velmi jemné jakoby šeptem pronášené vábení. Vydávají jej hejnká králíčka obecného a králíčka ohnivého. Jsou to naše nejmenší ptačí druhy. Váží okolo 5 gramů. Je obdivuhodné, že takto drobný tvor je schopen odolat mrazům našich zim. Zřejmě mu to dovoluje jeho umění zajistit si vysoce energetickou živočišnou potravu po celý rok, tedy i v zimě.

Dalším otužilcem je střízlík obecný. Váží jen o 1–2 gramy více než králíci. Stříz-

Brhlík lesní

lík se naopak rád zdržuje co nejnižší u země, kde hledá také především živočišnou potravu. Tu nachází v hromadách klestí, v mechu, v kolmých březích potoků. V jedné zimě se souvislou sněhovou pokrývkou jsem pozoroval střízlíka, který zmizel v jednom z otvorů ve sněhu. Asi po dvou minutách se vynořil z jiné díry o 20 metrů dále.

K pravidelným zimním harcovníkům patří i blízcí příbuzní konipasové a lindušky. Především konipas bílý, konipas horský a linduška luční. Tyto druhy jsou často k vidění okolo vody, tedy potoků, řek a rybníků.

Na adventních a vánočních a novoročních procházkách můžete pozorovat mnoho dalších ptačích druhů. Především krkavcovité ptáky, sojky, straky, vrány šedé a krkavce. Již koncem prosince začínají námluvy našich sov a jejich houkání nabýlo na intenzitě. Na nezamrzlých vodách se stále zdržují labutě a divoké kachny, volavky popelavé i bílé.

V přírodě se slunovratem nastal čas čekání na jaro.

Vladimír Šoltys

Linduška luční

Hmyz kolem nás

LIŠAJ SVLAČCOVÝ

Kdykoliv mi volá paní Wichnerová, jedná se o nějakou zajímavost. I v neděli 8. září mě pozvala na mimořádné „představení“. Na své zahradě u domu čp. 34 na Hasině pěstuje mnoho zajímavých stromů a rostlin a jednou z nich je navečer rozkvétající pupalka dvouletá. S přibývajícím tmou se otevřely jednotlivé květy a kolem nich se začali objevovat lišajové svlačcoví (*Agrius convolvuli*). Rychle létající motýli sáli dlouhým sosákem nektar z květů, aniž by na rostlinu usedli. Skutečně mimořádnými letcem je tento velký lišaj nejen kvůli rychlosti, ale i kvůli vytrvalosti. U nás se trvale nevyskytuje, ale migruje k nám z míst svého výskytu, kterými jsou např. jižní Evropa, Afrika (mimo Saharu) nebo Blízký východ.

sharpphotography.co.uk

KUDLANKA NÁBOŽNÁ

V loňském roce se kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*) poprvé objevila i na Rožďalovicu a my jsme tak mohli potvrdit trend jejího rozšiřování po území ČR. Otázkou bylo, zda se nejednalo pouze o náhodný výskyt. Zdá se, že ne, protože i letos jsem obdržel několik hlášení o pozorování tohoto zajímavého hmyzu. První od Dany Vajskébrové, která kudlanku pozorovala na zahradě domu čp. 54 v ulici Ke Studánce dne 8. září a pak ještě opakovaně 15.–18. září. Druhé pozorování přidal Roman Chlábek, 18. září v Zahradní ulici čp. 491. Již předtím, na přelomu července a srpna, se podle hlášení Terezy Veselé opakovaně vyskytoval větší počet exemplářů (cca 10) na zahradě a okolí čp. 82 v Polní ulici. Ještě 23. října jsme tam fotografovali exemplář v podzimním hnědém zbarvení.

MAJKY

I letos jsem obdržel množství hlášení o pozorování majek. Ve všech případech z lokalit v Rožďalovicích i z okolních vesnic se jednalo o majku obecnou (*Meloe proscarabaeus*). Opakovaně byl tento brouk pozorován i v okolí školy a zdá se, že se stal opět trvalou součástí zdejší entomofauny. Nejzajímavějším údajem je nález Pavly Šimůnkové, která majky pozorovala za slunečného dne už 30. ledna na zahradě v ulici Za Špýcharem. Všechna pozorování byla opět předána do evidence České společnosti entomologické.

Jiří Rejsek

Ráda bych se zúčastnila mistrovství ČR pony ve všestrannosti

Každý všední den odpoledne a o víkendu i ráno ji můžete vidět, jak čistí koňskou stáj, vyváží kolečka s hnojem, zametá a pak odvádí koně z pastvin. Když má hotovo, jednoho osedlá a trénuje parkur nebo jede do blízkého lesa na projížďku. Tereza Pletková, žákyně 7. třídy.

Pamatuješ si svoji první jízdu na koni? Kdy to bylo?

Poprvé jsem seděla na koni, když mi byly 3 měsíce, ale to vím jen z vyprávění. Jezdit jsem začala ve třech letech, to bylo na mém prvním poníkovi Hagardovi.

Jaké koně jsi už vystřídala?

Prvního jsem měla právě Hagarda, potom to byla Kama Palac, kterou jsme ale prodali. A teď to budou tři roky, co jsem dostala poníka jménem Leny Gold K. Na něm závodím, ale nyní začínám jezdit na Sterli, tu však dostanu vlastně až k Vánocům.

Kolik času denně věnuješ práci ve stáji a co to obnáší?

Ve stáji jsem každý den. Koně se musí vymístovat, vyčistit, odjezdit, nakrmit.

Naopak, jak často se projedeš?

Snažím se jezdit denně, někdy i dva koně.

Připravuješ se nějak zvlášť na závody?

Od ledna začínám jezdit každých 14 dní do haly na skokové soustředění. A od jara dojíždí trenér k nám. Před závody musím všechno věci jako sedlo, uzdečku umýt a namazat.

Můj asi největší úspěch bylo 4. místo v oblastním mistrovství východočeské oblasti pony s Lenym. S ním jsem se taky umístila na 2. místě v mojí první všestrannosti.

Nedávno při závodech v Neratově jedna jezdkyně spadla a utrpěla smrtelné zranění. Co ty a pády? Nemáš strach?

Pády k jezdeckví bohužel patří. Nejhorší pád, co se mi stal, byla naštěstí jen zlomená ruka. Mám respekt, před závody nervy, ale když si sednu na koně, už se soustředím jen na něj. Mamka o mě strach má, říká, že velký.

Zatím jsem tě viděl jen na parkuru, všestrannost je asi náročnější...

Ano, skládá se ze tří disciplín – drezury, parkuru a crossu. Tenhle třídní závod se konal na konci října pod názvem Memoriál Betty Vyštajnové v Přeštěnicích. Poprvé v životě jsem tady jela cross. Po drezuře jsem byla druhá, po parkuru čtvrtá a po crossu z toho bylo celkově druhé místo.

Co dál?

Chtěla bych v ježdění pokračovat. Dál jezdit na závody. A když se mi bude dařit, ráda bych se zúčastnila mistrovství ČR pony ve všestrannosti.

Rozhovor připravil Jiří Rejsek

Fotografie: Marcel Runštuk, milujmejezdectvi.cz

Počátkem října byla dokončena rekonstrukce hasičské věže

Detail měděné makovice, kterou zhotovil Jiří Tuzar

Od března do prosince mají rožďalovičtí hasiči na svém kontě celkem 25 výjezdů. Nejčastěji poskytovali technickou pomoc: v 15 případech se jednalo o odstraňování spadlých stromů na pozemní komunikaci, zejména po letních vichřicích a zářijových extrémně vydatných deštích, kdy vyjízděli také k odčerpání vody ze sklepa rodinného domu. Ve dvou případech byli povoláni k záchrane osob a zvířat a rovněž ve dvou případech pomáhali při transportu pacientů do nemocnice. Vyjízděli také hledat pohřešovanou osobu v lese, likvidovali obtížný hmyz v Husově ulici, na Hasině odstraňovali uniklý olej na vozovku po destrukci motoru. Pouze ve dvou případech zasahovali při požárech, a to sekačky v Košíku a zemědělského skladiště ve Křinci.

Ohlédnutí za uplynulým rokem

Vážení čtenáři a fanoušci FC Trnavanu Rožďalovice, rád bych se s vámi podělil o krátké hodnocení aktuální situace fotbalu v Rožďalovicích. Jsem velmi hrdý na to, kam se náš klub v posledních letech posunul, a chtěl bych poděkovat všem, kteří se na tom podílejí – hráčům, trenérům, rodičům, funkcionářům a samozřejmě i našim fanouškům.

Pro tuto sezónu máme aktuálně čtyři mládežnická družstva a tři mužstva v kategorii dospělých. Tato čísla ukazují, že fotbal má v našem městě silnou základnu a že práce s mládeží a podpora sportu v regionu přináší své ovoce.

Mám obrovskou radost, že dětem nabízáme zážitky, které jdou daleko za hranice fotbalového hřiště. Ať už jde o soustředění, kde se stávají z týmu opravdoví partáci, nebo o výlety na zápasy reprezentace, kde mohou fandit a zažít fotbalovou atmosféru na vlastní kůži. Tyto chvíle nejsou jen nezapomenutelným dobrodružstvím, ale také zdrojem nadšení pro sport, který nás všechny spojuje.

Kromě sportovních aktivit se nám daří také postupně vylepšovat klubové zázemí. Mezi významné milníky patří dokončení hloubkového vrtu s čerpací technologií, který nám zajišťuje kvalitní zavlažování hřiště. Dále jsme připravili projektovou dokumentaci pro nové kabiny, které poskytnou moderní zázemí.

Nezapomínáme ani na zkrášlování okolí – naše poslední akce se nesla v duchu spolupráce s nadací Tipsport a jejich grantem Sážíme stromy, díky čemuž jsme společně s rodiči a dětmi vysadili v sobotu 16. listopadu ovocné stromy a keře kolem hřiště.

Chtěl bych touto cestou poděkovat také všem sponzorům, partnerům, trenérům a lidem, kteří nám pomáhají posouvat fotbal v Rožďalovicích každý rok o malý krůček dál. Zvláštní poděkování patří našemu hlavnímu partnerovi, městu Rožďalovice, které nás významně podporuje a umožňuje nám realizovat klíčové projekty. Stejně tak si vážíme všech ostatních partnerů, jejichž podpora je pro náš klub nepostradatelná. Vaše práce, příspěvky a nadšení společně tvoří pevné základy pro rozvoj našeho klubu a radost, kterou fotbal přináší nejen našim hráčům, ale celé komunitě.

Zároveň chceme pokračovat v odkazu přátel fotbalu, kteří na nás už pouze dohlí-

žejí shora. Tito lidé, kteří pro náš klub tolik udělali, zůstávají v našich srdcích a my na ně s úctou vzpomínáme. Jejich láska k fotbalové komunitě je pro nás stálou inspirací.

Díky společnému úsilí budujeme klub, na který můžeme být všichni hrdí. Děkuje vám, že nás podporujete, a těšíme se na vaši přítomnost na hřišti i mimo něj!

*Josef Chlomek
předseda FC Trnavan Rožďalovice*

Momentka z výsadby ovocných stromů a keřů v areálu FC Trnavan

V úterý 15. října jsme vyjeli na kvalifikační utkání „21“ Česko–Litva do Hradce Králové. Velký dík patří organizátorce Markétě Zaliborové

Adventní divadelní setkání v Žitovlicích Veselé příběhy na lidovou notu

Scénář a režie: Irena Brůnová
Technická podpora: Jaroslav Kaňka
Catering: Michala Záleská, Iva Kosinová, Jana Kratochvílová
Moderátor: Martin Sausage Dohnal
Kamera: Petr Kosina
Fotograf: Jiří Rejsek

OBSAZENÍ:

Všudypřítomný vypravěč: Jiří Malý

Já jsem muzikant

Zdeněk Vocásek a herci mladší 18 let

Pec nám spadla

Rodiče: Martin Kříž a Monika Szentesi
Dcery: Babetka a Kačka Kaňkova, Mařenka Vocásková,
Eliška Malá, Johanka Malá
Synové: Kuba Staníček, Martin a Honza Záleských
Komár: Jarda Novák
Dědeček: Josef Hofman

Když jsem já sloužil

Anička: Helenka Vocásková ml.
Franta: Marek Hofman
Frantovi rodiče: Bára a Roman Křížovi
Aniččiny rodiče: Helena a Zdeněk Vocáskovi
Zpěváci dobrovolní i nedobrovolní

Předpověď počasí

Moderátorka: Bára Kaňková
Company: Babetka a Kačka Kaňkova,
Helenka a Mařenka Vocáskovi, Eliška Malá

Hasičský bál

Bába a dědek: Magda Nováková, Josef Hofman
Skočdopolovi: Monika Szentesi, Jarda Novák
Hasiči: Martin a Roman Křížovi, Zdeněk Vocásek
Dámy: Bára Kaňková, Bára Křížová, Helena Vocásková

Adventní příběh

Marie a Josef: Johanka Malá a Marek Hofman
a všichni vystupující a podílející se

ŽITOVULICE

www.youtube.com/@tvzitovlice

POŽITEK

Pojedsko-Žitovlický Teatrální Kumšt

SDH Žitovlice – Pojedy a divadelní spolek. Požitek Vás srdečně zvou na
ADVENTNÍ SETKÁNÍ

VESELÉ PŘÍBĚHY

NA LIPOVOU NOTU

POŽITEK
V BUDOVĚ
OBEČNÍHO ÚŘADU

sobota
14.12. 2024 od 15⁰⁰ hod.

KULINÁŘSKÁ SOUTĚŽ – TÉMA:
Vánoční rodinné dobroty, aneb co o svátcích nesmí na Vašem stole chybět.
Soutěžící mohou své výtvary nosit od 10 do 11 hodin a od 14 hodin na obecní úřad.
Ocenění budou všichni soutěžící.

Pohled z věže hasičské zbrojnice na část Tyršovy ulice, počátek 80. let 20. století (archiv Viktora Dobřeva)

Stejné místo 6. října 2024, foto Viktor Dobřev

